

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob« v
Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 grullo

Cena 1.200 lir - Leto XLVI. št. 219 (13.752)

Trst, petek, 28. septembra 1990

Ministrski svet naj bi danes odobril dokončno vsebino letnega proračuna

Zdravstvo prava sirota finančnega zakona 1991

Zastopniki sindikatov in Confindustrie niso v popolnem soglasju z vlado
Do potrebnih milijard tudi z uvedbo pavšalnega ticketa na recept

RIM — Danes se bo sestel ministrski svet, ki bo moral razrešiti zapleten vozal načrta o srednjeročnem investicijskem planu države, predvsem pa bo moral odobriti dokončno vsebino finančnega zakona za leto 1991. Po že ustaljenem protokolu je ožje zastopstvo vlade na predvečer ključnega zasedanja poskrbelo še za zadnje soočanje s Confindustrio in sindikalnimi organizacijami. Vlada je seznanila oba sogovornika z najnovejšimi ukrepi, ki jih misli vključiti v dokončno besedilo zakona, reakcije Confindustrie in sindikatov pa niso bile tako pozitivne kot doslej.

Če so do nedavnega sindikati trdili, da se strinjajo z nekaterimi ukrepi, so po včerajšnjem sestanku opazno spremenili svoje stališče. Prav tako zadržani in rahlo kritični so bili tudi zastopniki Confindustrie, katero zelo skrbi konkurenčnost italijanskih podjetij na mednarodnem tržišču.

Vlada je namreč okvirno že sestavila svoj načrt in »račun«, da bo tako našla 49 tisoč milijard lir za delno kritje sedanjega in bodočega primanjkljaja. Približno 20 tisoč milijard lir bi si morala zagotoviti z uvedbo novih obveznih dajatev, drugih 20 tisoč pa s klenjenjem proračuna. Šest tisoč milijard lir bo država vnovčila s prodajo nepremičnin, 3.500 milijard pa bo prihranila na pasivnih bančnih interesih.

Sodeč po okvirnem načrtu bo finančni zakon za leto 1991 vseboval le deset členov, dva zakonska osnutka (o zdravstvu in socialnem skrbstvu) in zakonski odlok o obdavčenju borznih zaslužkov.

Čeprav bomo šele danes lahko spoznali dejanske obise vladnih manevrov, ki bodo zagotovili Italiji proračun za leto 1991, je že povsem jasno, da je tudi tokrat odea odločno prekratka za industrijsko tako razvito državo.

Da bi vsaj spodnje okončine ostale na toplem, bodo morali ministri prišiti odeji vsaj nekaj centimetrov blaga, ki ga morajo seveda prej od nekd izstriči. Vloga prave sirote v finančnem zakonu 1991 bo tokrat pripadala zdravstvu, čeprav bi si morala država zagotoviti nekaj dodatnega denarnega priliva z višanjem davka IVA na alkoholne pijače, z obdavčevanjem borznih zaslužkov (t.i. capital gains), z ureditvijo pokojninskega sistema, ki naj bi po novem podaljšal delovno dobo do 62. leta starosti.

Prava revolucija pa bi morala zadevati izključno področje zdravstva, kjer naj bi odžagali vse suhe veje in uredili vsesplošni kaos s ticketi. Po novem naj bi vsi državljani in potencialni bolniki odšteli državi 1.500 lir za vsak recept.

Dajatev naj bi bila obvezna za vse, tudi za tiste, ki so bili doslej oproščeni slehernega ticketa. Subjektom s socialno pokojnino bodo ob koncu leta, to je s trinajsto plačo, povrnil pavšalno vsoto 50 tisoč lir. Bolniki bodo za nakup zdravil z receptom plačali do največ 40 tisoč lir za dve zdravili. Država pa naj bi poskrbela tudi za boj proti ponarejevalcem receptov in to tudi s sodnim preganjanjem zdravnikom, ki bodo skušali preliščiti državo.

Po razveljavitvi 27 zveznih zakonov

Slovenska skupščina bo danes začela razpravo o novi ustavi

BOGO SAMSA

LJUBLJANA — Slovenska skupščina je včeraj ponovno zasedala ves dan, čeprav so odstranili z dnevnega reda najvažnejšo točko - predlog nove slovenske ustave. Bilo je toliko pripomb k besedilu, ki so ga pripravili strokovnjaki, da se bo razprava pričela šele na prihodnjem zasedanju skupščine. Včeraj so na zasedanjih treh zborov brez daljšega razpravljanja sprejeli popravke dosedanje ustave, s katerimi so dosledno uveljavili načelo suverenosti slovenske državnosti in deklaracije o suverenosti, ki jo je skupščina sprejela na začetku poletja.

V bistvu gre za 27 zveznih zakonov, ki v Sloveniji ne veljajo več. Med njimi je možnost smrtne kazni za nekatere zločine, ki jih še vedno kaznujejo po zveznem kazenskem zakoniku, razpustitev vojaških sodišč, odprava zakona, ki omejuje svobodo tiska, pa zakona, ki zahteva zvezni nadzor nad uvozom tiska, revij in knjig ter zakona o odlikovanjih. Predvsem se uvaja dosledno slovensko poveljstvo nad teritorialno obrambo, predsednik imenuje

poveljnika, obrambno ministrstvo ureja vse zadeve, tudi služenje vojaškega roka.

Kot že rečeno, so bile vse te stvari, ki so izredno pomembne za Slovenijo, sprejete skoraj soglasno in brez daljših razprav, saj so bile temeljito usklajene že na zasedanjih komisij in obstaja glede njih bistveno soglasje vseh slovenskih strank, tako da ni bilo velikih razlik. To izraža skupno načelno stališče do problemov slovenske suverenosti in tudi do nove slovenske ustave, za katero se bo postopek kmalu začel.

Zasedanje slovenske skupščine bo postalo zelo zanimivo danes, ko bo ob 10. uri spregovoril predsednik Milan Kučan, ki bo obravnaval odnose v jugoslovanski državi in perspektive bodoče državne ureditve. Skupščina je že obravnavala zapleten dokument o teh perspektivah, bilo je več pripomb, ponovno so ga usklajevali včeraj, danes pa bo o njem govor na skupnem zasedanju vseh treh zborov.

Na včerajšnjem zasedanju pa se je v družbeno političnem zboru razvnela

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Arabska liga ne uspe sprejeti enotnega stališča o zalivski krizi

Generalna skupščina podprla Kuvajt Sadam pa stopnjuje svoje grožnje

NEW YORK, BAGDAD, TUNIS — Včerajšnji prihod kuvajtskega emirja Džaberja Ahmada Sabaha (na sliki AP) na govorniški oder Generalne skupščine OZN je sprožil val odobravanja in ploskanja med poslanci skupščine. Iraški veleposlanik je takoj zatem v znak protesta zapustil dvorano. Sabah se je v svojem posegu najprej zahvalil vsem državam za solidarnost, ki so jo izrazili kuvajtski državi in za ukrepe, ki so jih sprejeli proti Iraku. Izkoristil je tudi priložnost, da je še enkrat ostro obsoil vdor iraških čet v njegovo državo. Kuvajt, je poudaril emir, je v zahvalo sklenil, da ne bo zahteval izplačila obresti posojil, ki jih je država nudila državam tretjega sveta. Podčrtal je tudi podatek, da je Kuvajt že prej namenjal kar 8,3 odstotka državnega proizvoda v pomoč držav v razvoju. Sabah je še dodal, da bo skušal zmanjšati državne dolgove revnejših držav od kuvajtske države.

Besedna vojna med iraškim diktatorjem in ameriško državno upravo kot posledica sklenjenega letalskega

embarga, ki ga je v ponedeljek odobril Varnostni svet OZN, se mrzlično nadaljuje. V sredo je namreč Bagdad sporočil, da bodo s 1. oktobrom prenehali z dobavo hrane zahodnim »gostom«, ki jim je tamkajšnji režim prepovedal odhod domov. S tem v zvezi je iraški zunanji minister Aziz dejal, da je to vest posredoval mednarodnemu komiteju Rdečega križa že v začetku meseca. Včeraj je komite RK sporočil, da jim je Aziz omenil le pereči položaj glede pomanjkanja nekaterih prehrabnih izdelkov, o prekinitvi dobave hrane tujcem pa ni bilo izrečenege ničesar.

Sicer se je Sadam še dodatno izkazal s trditvijo, da bodo v naslednjih dneh umorili oziroma obesili vse tuje državljane, ki so se zatekli v zahodna veleposlaništva v Bagdadu. Iraško vodstvo je namreč svoj namen utemeljilo z izjavo, da je skrivanje tujih državljanov v ambasadah pravo vohun-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

KPI tokrat enotnejša v svojem vzdržanju

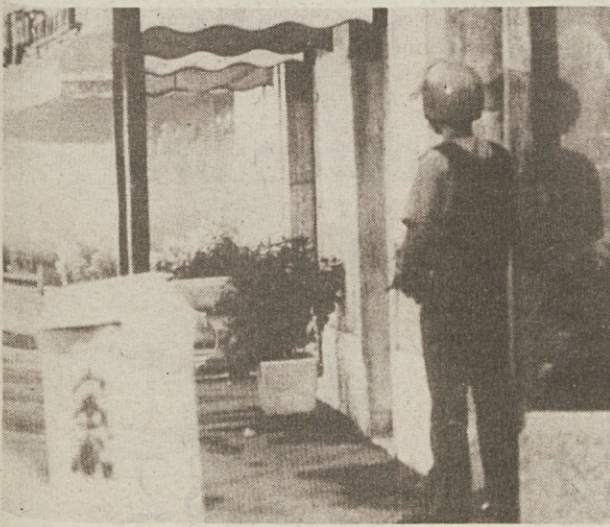
Podprli odloke o stroških zaradi Zaliva

RIM — Včerajšnje zasedanje poslanske zbornice je bilo v znaku zapletenega kriznega položaja v Zalivu. Poslanci so namreč sprejeli dva pomembna vladna odloka, ki se nanašata na zamrzitev iraškega premoženja v Italiji ter na finančne izdatke za odhod italijanskih vojaških letal in treh ladij v Perzijski zaliv.

Najprej so poslanci glasovali odlok o zamrznitvi vsega iraškega premoženja. Zanj se je izreklo kar 333 poslancev, 9 se jih je vzdržalo (zeleni, zeleni smejočegase sonca in DP), le en predstavnik pa je glasoval proti. V prvih popoldanskih urah je prišlo na vrsto glasovanje odloka za kritje stroškov italijanske vojaške misije v Zalivu. Poslanci so v ta namen odobrili 50 milijard lir. Odlok je podprlo 264 poslancev, 24 jih je glasovalo proti. Komunistični predstavniki, 118 na 120, pa so se vzdržali, kar je nedvomno zanimivo, ker je fronta za »ne« bila proti, a je tokrat pristala na partijsko disciplino, tako da sta bila proti vladnemu odloku le dva komunistična poslanca. V zameno za partijsko disciplino pa je KPI predlagala resolucijo za takojšnji povratak letal, ki pa jo je večina zavrnila.

Senat pa je včeraj sprejel zakonski osnutek o vladnem odloku glede pomoči državam, ki jih je embargo proti Iraku najhuje prizadel. Gre za 180 milijard lir, to pa je 15 odstotkov skupnega zneska dveh milijard dolarjev, ki jih je ES namenila v pomoč Egiptu, Jordaniji in Turčiji.

V Vicarellu izpustili enega od talcev

Policija je dva dni stražila vhod zlatarne (Telefoto AP)

VICARELLO (LIVORNO) — Nekaj minut po enajsti uri zvečer sta zlikovca, ki sta po spodletelem poskusu ropa v neki zlatarni v Vicarellu ugrabila zlatarja in njegovega priletnega prijatelja, spustila na svobodo 64-letnega moškega, ki je težko bolan. Do prvega pozitivnega razpleta je prišlo več ko 30 ur po ugrabitvi in po dolgih pogajanjih s policijo.

V zlatarni so tako ostali lastnik trgovine ter zlikovca Egisto Stina in Franco Facciolo. Oba sta stara približno 30 let, v zaporu v San Gimignano pa bi morala presedeti 20 let zaporne kazni, saj sta priznana morilca. Ko sta se podala v zlatarno, sta bila oba na časni prostosti.

Predvčeršnjim sta stopila v zlatarno, roparske načrte pa jima je prekrizal prihod policijskih agentov. Nemudoma sta se odločila za ugrabitev lastnika in njegovega prijatelja Sovrera Lisija, od agentov, ki so obkolili poslopje pa sta zahtevala avtomobil in čelade ter neprobno jopiče. Tem zahtevam se je uprl šef letkega oddelka livornske kvesture, ki se je odločil za pogajanje in zahteval od zlikovcev, naj brezpogojno izpustita talca. Šele sinoči sta klonila, najbrž zaradi tega, ker je Lisijeva sladkorna bolezen dosegla akutno fazo.

Zadnje slovo od pisatelja

Od pisatelja Moravie se je včeraj poslovila prava množica ljudi. Na rimskem županstvu, kamor so mu postavili mrtvaški oder, je bila ves dan nepregledna vrsta osebosti in navadnih smrtnikov. Moravio bodo pokopali danes s civilnim obredom. (Telefoto AP)

Včeraj so odobrili združitev, danes pa bodo proglasili kandidata za kanclerja Nemški socialdemokrati so po 45 letih obnovili enotno in »navdušeno« SPD

BERLIN — Proglas o združitvi vzhodnonemške in zahodnonemške SPD je 500 delegatov, ki so se združili na izrednem kongresu v bodoči prestolnici, pozdravilo včeraj z bučnim in dolgim aplavzom. Tudi za socialdemokrate se je namreč končala 45-letna »razporoka«, kakršno so jim vsilili komunisti po koncu druge svetovne vojne, ko so si nasilno priključili tudi vzhodne socialdemokrate. Proglas o združitvi pa ima še večji simbolni pomen, saj je socialdemokrate pred komunisti zatirjala druga, še hujša totalitarna oblast: nacizem. Na združitev so nemški socialdemokrati čakali torej 57 let, odkar je nacizem pomel z ideali Weimarske republike.

Sklep o združitvi strank so delegati odobrili plebiscitarno. Prav tako soglasno so odobrili tudi »manifest« SPD, v katerem piše, da bo obnovljena stranka stopila v politično areno z istim navdušenjem, ki je označilo njen nastanek pred 127 leti. Enotnost so delegati pokazali tudi ob izvolitvi generalnega sekretarja, za katerega je bil izvoljen Hans Jochen Vogel, in dodatnega sekretarja, ki bo odslej Wolfgang Thierse. Za častnega predsednika pa je bil soglasno izvoljen Willy Brandt, ki je pred 20 leti skoval novo Ostpolitik.

Prav Willy Brandt je v svojem govoru opozoril na napake, ki jih je stranka storila v zadnjih mesecih in zaradi katerih tvega, da ne bo zmaga la na vsenemških volitvah.

Thierse je nato opozoril, da je realni socializem v Vzhodni Nemčiji propadel tako v politiki

kot v gospodarstvu in da morajo socialdemokrati dokazati, da je socialistične teorije mogoče izvajati dobro ali slabo. Dobro izvajanje socializma bi sedaj pomenilo preprečiti, da bi brezposelnost v vzhodnih Länderrjih postala množičen pojav.

Na koncu je spregovoril Hans Jochen Vogel, ki je za razliko od Brandta izrazil prepričanje, da se SPD lahko zelo dobro uveljavi na volitvah. Vogel je zaverovan v uspeh Oskarja Lafontainea, ki je doslej edini kandidat SPD za kanclerja. Kongres SPD se bo končal prav danes z Lafontaineovo proglasitvijo za kandidata za kanclerja.

Medtem ko se tudi nemški škofi pripravljajo na združitev škofovskih konferenc, pa se v Bonnu že šušljajo imena vzhodnonemških ministrov, ki so si že zagotovili »stolček« v vsenemški vladi in ki so izzvali ogorčenje socialdemokratov. Poleg Lotharja De Maiziera, ki naj bi postal predsednik Bundestaga ali minister za pravosodje, naj bi v novo vlado stopili še predsednica ljudske skupščine Sabine Bergmann-Pohl, načelnik CDU v ljudski skupščini Krause, načelnik liberalcev Ortler in predsednik konservativnega krila CDU Walther.

Z nemško združitvijo pa se bo zgodilo nekaj, kar je bilo doslej neverjetno. V Bundestag se bodo po 37 letih vrnili komunisti. V Bundestagu bo namreč — vsaj prehodno — sedelo tudi 24 poslancev Stranke socialistične enotnosti, to so dediči vzhodnonemške SED, ki je 45 let vladala Nemški demokratični republiki.

Evidenčne tablice »bivše« Nemške demokratične republike so že postale dragoceni suvenirji. (Telefoto AP)

O Ustici bo odločal parlament

RIM — Vse politične skupine so soglasno sklenile, da bo o poročilu, ki ga je o letalski nesreči pri Ustici sestavil predsednik parlamentarne komisije o pokolih, republikanec Libero Gualtieri, razpravljala parlament. Kljub soglasju pa je treba priznati, da je predvsem leva opozicija želela, da bi bilo Gualtierijevo poročilo glede odgovornosti raznih državnih teles pri prikrivanju dejstev bolj odločno. Vsi pa so se strinjali, da bi bilo zgrešeno poudarjati razhajanja, ko pa se večina strinja z Gualtierijevimi izhodišči.

Tako je demokrat Jan Thoth poudaril, da se mora »o sramotni zadevi« izjasniti parlament. Zanj še ni dokazov, da smo pred »institucionalnim Kobari-dom«, je pa moral vseeno priznati, da so komisiji mnogi metali polena pod noge.

Za levo opozicijo pa bi moralo poročilo vsebovati jasno obtožbo proti tistim politikom, ki so skušali vso zadevo prikriti, tako da je komunist Bellocchio spregovoril o »pravi državni laži«. Federalist Marco Boato pa je zahteval, da se v bodoče razčisti vloga vseh v to zadevo vpletenih politikov.

Prihodnji teden splošna stavka kovinarjev

RIM — Sindikati kovinarjev so za 5. oktobra oklicali že drugo vsedrjavno stavko v treh mesecih. V sredo so namreč sklenili prekiniti pogajanja, češ da Federmeccanica po več tednih še vedno ni pojasnila svojih stališč. Za sindikate predstavlja ta stavka samo začetek boja za odobritev nove ugodne delovne pogodbe, ki je »podjetniki zaradi svoje kratkovidnosti nočejo vzeti v poštev«. Federmeccanica odločno zavrača kritike sindikatov, češ da manjkajo izhodišča za pogajanja o povišku mezd in skrajšanju delovnega urnika. Isto sicer trdijo tudi sindikati, ki pa za to zvrčajo odgovornost na podjetnike.

Za sindikate je posredovanje ministra za delo Donata Cattina vsekakor že neizogibno za nadaljevanje pogajanj.

Jugoslovansko zvezno predsedstvo predlaga »referendumski« izhod iz ustavne krize

LJUBLJANA — Zvezno predsedstvo je poslalo zvezni skupščini pismeni dokument »o programu aktivnosti za uvajanje ustavnih sprememb, s katerimi naj se odpravi ustavno krizo SFRJ«. O tem dokumentu smo že obširno poročali, o njem je najprej na beograjski televiziji govoril predsednik Jović, kasneje pa se je razvnela živahna razprava tudi na temelju predloga o konfederaciji, ki ga sestavljata Slovenija in Hrvaška.

Predlog zveznega predsedstva izhaja iz vseh možnih opcij, toda Tanjugova verzija poudarja predvsem dva elementa: referendum in odločanje državljanov ter ustvarjanje dvojnega sistema, tistih republik, ki bi se osamosvojile ali ki se izrekajo za konfederacijo, in onih, ki so za federacijo, dedinjo Jugoslavije. V Tanjugovi verziji se namreč nenehno govori o ohranjanju federacije za one republike, ki bi ostale v njej in bi torej postale dedinje. Poseben poudarek je dan tudi novi razmejitvi, v tej zvezi pa se ves čas govori o referendumu, kot da bi ne šlo za

obstoječe republike, temveč za razna področja (morda občine?), za katere je treba določiti nove meje.

Dokument se kar naprej sklicuje na zvezno skupščino, o kateri pa sta slovenska in hrvaška skupščina mnenja, da ne more več legitimno odločati, ker je izginil ustavni sestavni del Jugoslavije, saj je Srbija enostransko - tebi nič, meni nič - razpustila kosovsko skupščino brez njenega obveznega mnenja pa so sklepi zvezne skupščine po obstoječi jugoslovanski ustavi neveljavni.

Vse poti urejanja jugoslovanske krize torej vodi jo k dvema problemoma: demokratičnim volitvam, ki jih napovedujejo v vseh republikah in o katerih bo danes razpravljala tudi srbska skupščina na temelju nove srbske ustave - na kar najbolj slovesen način jo bodo sprejeli ob deseti uri v veliki dvorani Centra Sava. O ustavi in napovedih volitev je bil govor v Beogradu na včerajšnji tiskovni konferenci. Srbska politika zagovarja novo ustavo, ki pa je skrajno centralistična in se srbska opozicija ne stri-

nja z njo. Zato je tudi veliko vprašanje, če bo opozicija na volitvah sploh nastopila, doslej je izjavljala, da ne prizna njihove legitimnosti, ker ni mogla enakopravno sodelovati pri sprejemanju ustave in volilnega zakona.

S tem pa so povezani mednarodni odnosi. V Srbiji so izredno ostro ocenili sprejem hrvaškega predsednika Tudjmana pri ameriškem predsedniku Bushu. Napad na ZDA, ameriško politiko in ameriškega veleposlanika spada že med standardno orožje srbskega tiska, saj se Srbija čuti vedno bolj izolirana in pod koncentričnim napadom z vsega sveta zaradi svoje genocidne politike na Kosovu in ohranjanja sedanega boljševiškega notranjega sistema.

V tem kontekstu se v Beogradu vedno odkrijeje govori o bližnjem padcu Markovićeve vlade in novem razmerju med marko in dinarjem. Že včeraj so omogočili plačevanje marke po višji ceni od uradnega kurza, do novega leta pa naj bi prišlo do skoraj stoodstotne devalvacije.

B. S.

nadaljevanji s 1. strani

● Skupščina

obsežna, polemična in ostra razprava o ultimativnem predlogu poslanskega kluba Demosa, da je treba po hitrem postopku sprejeti zakon o moratoriju vseh lastniških sprememb v podjetjih. Nekateri Demosovi poslanci namreč obtožujejo sedanje poslovodne strukture, da razprodajajo družbeno premoženje, kupujejo delnice in na tak način ohranjajo staro strukturo oblasti v podjetjih. V bistvu gre torej za že znane obtožbe, da si dosedanja komunistični direktorji na tak način utrjujejo oblast in da partija tako ohranja oblast v gospodarskem sistemu.

S predlogom o moratoriju pa se očitno ni strinjala vlada, niti opozicija, tako da so končni predlog o dnevnem redu omejili na zahtevo, da o vsej zadevi poroča vlada in če so pojavi razprodaje premoženja res kritični, bodo še razpravljali o ustreznem zakonu.

Pri vsem tem pa gre tudi za važno proceduralno zadevo. Poslanski klub Demosa se je namreč sestel v torek zvečer in sklenil predlagati zakon, ki bi moral biti napisan in sprejet v enem dnevu, kar je tehnično izredno težko, skoraj nemogoče pa je, da bi bil povrh opremljen še s strokovnim mnenjem vlade in gospodarske zbornice. Moratorij je poleg tega zelo nevarna stvar, saj povsem zavre vsako spremembo lastnine in s tem zelo nevarno ogroža prizadevanja za ozdravitev bolnih podjetij, tuja vlaganja in razne gospodarske ukrepe. Resna nevarnost grozi, da bi moratorij povzročil veliko večjo škodo, kot bi preprečil malverzacije. »Vlada ima slabe izkušnje z moratorijem za sečnjo gozdov.« Jože Smole pa je odločno protestiral, ker so na skrivaj, brez obvestila in ustreznega sklepa skupščine odstranili z vhnodnega stopnišča kip maršala Josipa Broza Tita. Maršal je poveljeval partizanskim četam v najhujši vojni in je bil svetovno priznan državnik. Po vseh parlamentih po svetu stojijo kipi vidnih državnikov in vojskovodij in nikomur ne pride na misel, da bi jih odstranjeval, čeprav gre za osebnosti, ki niso v skladu z načeli te ali one stranke. Sklep o odstranitvi kipa je

pred tedni sprejelo vodstvo skupščine, izpeljali pa so ga v soboto. Včeraj ga je zagovarjala poslanka Spomenka Hribar, češ da je Tito bil diktator, ki je mnogim ljudem povzročil veliko hudega.

● Sabah

sko dejanje in da je zato obsodbe vredno. Ameriški zunanji minister Baker je dejal, da gre za skrajno odvratni Sadamov izziv. Irak je med drugim še zahteval spisek oseb, ki so se po sili razmer zatekli v zahodna veleposlanništva. Sicer so kasneje iraški diplomatski krogi demantirali srhljivo napoved.

Včeraj je japoska vlada sklenila, da bo poslala v Zaliv večjo vojaško skupino rezervistov, ki bi kasneje sodelovali z združenimi mirovnimi enotami v slučaju potrebe. Gre za prvo tovrstno japonsko pomoč po zaključku druge svetovne vojne.

Nič kaj spodbudne vesti prihajajo tudi iz Tunisa, kjer so se včeraj sestali veleposlaniki vseh arabskih držav na 94. rednem zasedanju Arabske lige. Na dnevnem redu so imeli predlog, da bi ponovno prenesli sedež Arabske lige v Kairo - sedež so namreč preselili v Tunis leta 1979 kot posledica sklepa miru med Egiptom in Izraelom. Po uvodnih spodbudnih besedah generalnega tajnika Lige Libanonca Asada, ki je pozval vse prisotne k enotnosti arabskega sveta, se je vnela prava besedna vojna med iraškim in kuvajtskim predstavnikom. Iraški veleposlanik se je spotaknil ob prisotnost kuvajtskega veleposlanika. Ta pa ga je v odgovor vprašal, kdo je krivec za sedanji krizni položaj in kdo se ni udeležil sestanka Generalne skupščine OZN - opazka je bila namenjena iraškemu zunanjemu ministru Aziz. Iraški veleposlanik je napadalno odvrnil, češ da se Kuvajtčani skrivajo za nogami Američanov. Včerajšnji sestanek se je sicer zaključil brez večjih novosti. Naslednje srečanje pa bodo sklenili arabski zunanji ministri, ki se bodo zbrali 3. oktobra v New Yorku v sklopu zasedanja Generalne skupščine OZN.

CTO

CERTIFICATI DEL TESORO CON OPZIONE

- CTO so 6-letne obveznice s koriščenjem 19. 9. 1990 in zapadlostjo 19. 9. 1996.
- Lastniki imajo možnost zahtevati predčasno izplačilo obveznic med 19. in 29. septembrom 1993 s tem da že med 19. in 29. avgustom 1993 predhodno vložijo zahtevo pri filiali bančnega zavoda Banca d'Italia.
- CTO dajejo letno 12,50% bruto obresti v dveh posticipiranih šestmesečnih obrokih.
- Obveznice se nudijo po 97,45% emisij-ski ceni. Privatni varčevalci lahko rezervirajo obveznice pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 28. septembra do 13.30.

- CTO bodo dodeljeni po marginalnem sistemu (asta marginale); po ponudbi, ki je sestavljena s seštevkom emisijske cene in zneskom »pravice do podpisa (diritto di sottoscrizione)«. Ta vrednost je izražena v 5 stotinkah ali mnogokratniku.
- Cena; ki bo iznešena na dražbi, bo objavljena v časopisih.
- Obveznice se koristijo z 19. septembrom 1990 in zato je treba ob vplačilu, 3. oktobra, doplačati poleg cene iznešene na dražbi tudi dozorele obresti kupona.
- Obveznice so v ponudbi v svežnjih po minimum 5 milijonov.

Rok rezervacije do 28. septembra

Rok izplačila	Maksimalni letni donos	
	bruto %	neto %
3. leto	14,00	12,21
6. leto	13,54	11,82

Cesto Razdrto-Fernetiči bodo začeli graditi 1. oktobra

SEŽANA — Osimsko cesto od Razdrtega proti Fernetičem bodo začeli graditi 1. oktobra, je na sestanku z najodgovornejšimi člani sežanskega IS in skupščine izjavil Peter Marn, namestnik republiškega sekretariata za promet in zveze. Gradnja osimskih cest, uresničevanje gospodarskega dela osimskih sporazumov, ekološka in gospodarska problematika sežanske občine so bile namreč osrednje teme pogovorov, ki sta se jih popoldne udeležila tudi Izidor Rejc, republiški sekretar za industrijo in gradbeništvo ter Mitja Bricelj, namestnik republiškega sekretarja za urejanje prostora in varstvo okolja.

Predsednika sežanske občine Ivana Vodopivca je ob tej priložnosti zanimalo, zakaj se še vedno niso začela dela na trasi osimske ceste, čeprav je Evropska investicijska banka že 21. marca letos odobrila 25 milijonov ekurjev posojila za gradnjo te ceste. Peter Marn je pojasnil, da se je podpis pogodbe z italijanskim izvajalcem Italstrade, ki je zmagal na natečaju za oddajo gradbenih del, zavlekel, ker so skušali odgovorni iz republiške uprave za ceste pri Evropski investicijski banki doseči izjemo, da bi dela le oddali slovenskemu izvajalcu SCT (ta je ponudil le za 1,5 milijona dinarjev dražjo različico gradnje tega dela ceste). Vendar v to pri Evropski investicijski banki niso privolili. Vztirali so, da dela prevzame najboljši (že izbran) pobudnik, torej Italstrade.

Šele 20. avgusta so nato podpisali pogodbo z Italijani, zdaj pa pogodbo že več kot mesec dni čaka na registracijo v Beogradu. Ta formalnost bi morala biti kmalu odpravljena. Takoj ko bo pogodba registrirana, se bo začel odšteti rok za dokončanje ceste, to je 24 mesecev. V istem obdobju bi morali končati tudi tri viadukte na tej cesti. Ta naložba bo vredna od 33 do 35 milijonov dolarjev, republiška uprava za ceste pa je tik pred podpisom pogodbe s tržnim mešanim podjetjem Adria, s katerim bodo pri gradnji viaduktov sodelovala tudi slovenska gradbena podjetja.

Denar za viadukte bo prejel izvajalec iz obljubljenega italijanskega posojila za gospodarsko pomoč Jugoslaviji po sporazumu med Mikuličem in Gorio. Kljub temu da bodo po ocenah Petra Marna viadukte začeli graditi pozneje, verjetno šele decembra, bo celotna osimska cesta do Fernetičev, razen petkilometerskega vmesnega odseka, končana predvidoma konec leta 1992. Na sestanku je Izidor Rejc Sežancem obljubil, da jih bo slovenska vlada podprla pri predvideni prenovi programa gradnje osimskih proste cone, saj je zdaj že vsem jasno, da je prvotno predviden program v marsičem že zastarel.

B. Š.

Novinarski sindikat odločno protestiral Corriere di Pordenone bo najbrž kmalu zaprt

TRST — Furlanija-Juljska krajina bo, kot vse kaže, v kratkem prikrajšana za en dnevnik. Zla usoda se piše pordenonskemu časniku »Corriere di Pordenone«, ki je začel izhajati pred nekaj leti in ki je bil že od svojega samega nastanka predmet sporov med založnikom in novinarskim sindikatом. V vseh letih svojega izhajanja ni listu nikoli uspelo, da bi se dovolj krepko zasidral v pordenonsko pokrajino in ni nikoli izpodrinil neposrednih tekmecev: beneškega »Gazzettina« in videmskega »Messagera Veneta«. Kljub temu pa je sklep založnika, da ukine časopis, udaril kot strela z jasnega.

Novinarski sindikat je že od samega rojstva pordenonskega lista izrazil vrsto pomislekov glede njegove prihodnosti: po eni strani je bil skeptičen glede možnosti, da se časopis uveljavi, poleg tega pa je imel precej pomislekov glede formule. Časopis je bil namreč le prirejen tržaški »Piccolo«, saj mu je »starejši brat« odstopil vsedrjavne strani, medtem ko so v Pordenonu, pa čeprav pod različno glavo, pripravljali samo snopč s krajevno kroniko. Po oceni novinarskega sindikata je bila taka zasnova časopisa prekomerno izkoriščanje sinergij. Ob koncu je sindikat sicer pristal na zamisel, ker je pomenila nova delovna mesta, vendar je vso življenjsko pot »Corriereja« spremljala precejšnja sindikalna konfliktualnost, saj je porde-

nonski list povzročal družbi Ote, ki izdaja »Piccolo«, in grupi Monti stalne zgube.

Še pred dobrim mesecem, trdi novinarski sindikat, je vodstvo založniške hiše zagotavljalo, da bo napelo vse sile za okrepitev časopisa, pred nekaj dnevi pa je sindikalnemu zaupniku pordenonskega lista sporočilo, da bo s 1. oktobrom list prenehal izhajati in da bodo novinarji odslovljeni.

Proti taki odločitvi je včeraj odločno nastopil deželni novinarski sindikat. Sindikat očita založniku, da ni spoštoval dogovorov, predvsem pa mu oporeka način, ki ga je izbral za zapiranje lista. Novinarska sindikalna organizacija je bila o možnosti zaprtja obveščena le mimogrede in šele potem, ko je založnik v Bologni sporočil sindikalnemu zaupniku, da bodo novinarji pordenonskega lista odslovljeni. O vseh teh problemih bodo danes razpravljali na posebnem sestanku v Rimu in sicer na sedežu združenja založnikov Fieg. Mimo morebitnih možnih dogovorov pa je očitno, da se pordenonskemu listu ne obetajo vedri dnevi.

Sicer pa je v okviru družbe Ote vdušje zelo napeto. Po stavki novinarjev in tiskarjev prejšnjega tedna (protestirali so proti nenapovedani izdaji TV priloge), tudi danes Piccolo ne bo v kioskih. Tiskarji so spet prekinili z delom zaradi nerešenih sindikalnih problemov.

Tridnevni kongres o manjšinah v Beljaku Svoboda v različnosti po Haiderjevih željah

BELJAK — Pod geslom »Svoboda v različnosti« se je včeraj začel tridnevni kongres o evropskih manjšinah. Kongres je organizirala dežela Koroška ob sodelovanju inštitutov avstrijske in zahodnonemške svobodnjaške oziroma liberalne stranke. Kongres je po svoje tudi del uradnih priprav na 70-letnico koroškega plebiscita.

Prireditelji so pridobili za sodelovanje vrsto znanih predavateljev z univerzitetnim profesorjem Guy Meraudom, vodilnim strokovnjakom za manjšinska vprašanja v Evropi na čelu. Iz vrst avstrijskih narodnih manjšin sta imela referata dr. Reginald Vospornik o koroških Slovencih in predsednica hrvatskega kulturnega društva na Gradiščanskem mag. Zlatka Gielier. Poleg tega bo poslanec slovenskega parlamenta Franco Juri govoril o Italijanih v Jugoslaviji, Veton Surroi o Albancih na Kosovu, Sonja Licht o manjšinah v Vojvodini in Vesna Pešić o temi Srbija in Kosovo.

Ko je koroški deželni glavar dr. Jörg Haider odprl kongres, je postavil manjšinsko vprašanje v kontekst nove ureditve Evrope, se izrekel proti preštevanju manjšin, pa tudi proti izrazu manjšine. »Zdaj ko se je »razletel ideološki

Jörg Haider

steznik,« meni Haider, »ne gre za to, da bi teorije o enotnem svetovskem človeku spodrinil ideal evrokapitalista, ravno tako poenotenega, enakih nazorov, oblek, standarda ipd.« Zavzel se je za ohranitev raznolikosti narodov in evropskih kultur, kar bi morali upoštevati tudi v novi evropski zakonodaji. Haider je za Evropo regij, avtonomnih območij z izrazitim federalističnim statusom. Opozoril je tudi na možnosti, ki jih odpira razvoj v smeri demokratizacije pri sosedih dežele Koroške oziroma Avstrije.

Tema beljaškega kongresa je tudi čedalje bolj pereče vprašanje azilantov, priseljencev, beguncev. »Bolj razvite evropske države bi morale odgovoriti na vprašanje,« meni Haider, »kako lahko pomagajo, da ljudem ne bi bilo treba odhajati na tuje, saj to prinese tudi nevarnost, da bodo ti ljudje začeli dvomiti o prednostih nove demokracije in tržnega gospodarstva.«

Profesor Heraud je v uvodnem predavanju »Evropa narodov in regij« poudaril, da je ena bistvenih značilnosti sodobne Evrope zahteva manjših narodov in narodnih manjšin po uresničenju pravice do samoodločbe. Gre za pojav, ki zajema vso Evropo in vse celine. Temu je mogoče ustreči le s federalizacijo Evrope, saj unitaristične nacionalne države niso in ne morejo biti okvir za svobodni razmah narodov in jezikov in življenje v enakopravnosti. Za prof. Herauda so torišča najmočnejših nacionalnih konfliktov v sodobni Evropi Transilvanija v Romuniji, Kosovo, Irška in Baskija.

JOŽE ŠIRCELJ

Na prošnjo nove slovenske vlade

Smolle veleposlanik Slovenije?

CELOVEC — Slovenska vlada ga je naprosila, naj na Dunaju vodi slovensko predstavništvo v Avstriji. Po sprejemu nove slovenske ustave se bo predstavništvo spremenilo v slovensko veleposlaništvo. »Prav je, da so povabili koroškega Slovenca, prav je, da so povabili mene,« je v torek zvečer izjavil Karel Smolle, dosednji poslanec stranke zelenih v avstrijskem parlamentu, na pogovoru z njim v katoliškem domu prosvete v Tinjah.

Ob poklonu iz občinstva, da je bil volilna lokomotiva v sloveniji na strani Demosa, je Smolle povedal, da se je kot prepričan demokrat brez omahovanja postavil na stran Demosa, čeprav so ga nekateri slovenski rojaki svarili pred takšnim angažiranjem. Povabilo slovenske vlade, da postane njen predstavnik v Avstriji, je dokaz, da se »res splača tvegati«.

V večurnem pogovoru z urednikom slovenskih oddaj avstrijske RTV Mirkom Bogatajem, v katerem

je sodeloval tudi tajnik Narodnega sveta koroških Slovencev mag. Marjan Pipp, je dosednji poslanec zelo kritično spregovoril o vodstvu stranke zelenih, ki mu je pred štirimi leti omogočilo poslanski mandat zastopnika avstrijskih narodnih manjšin v parlamentu. Razhod z zelenimi, da je bil nujen, kakor hitro so narodne manjšine prišle »pod knuto« stranke zelenih. Zeleni da so si želeli imeti manjšinskega zastopnika v parlamentu »kot pentljo v ženskih laseh«, niso torej želeli moža z lastnimi političnimi nazori — in v tem je bil že od kraja kal konflikt.

Smolle je ponovno zagovarjal pravilnost svoje odločitve, da je v dunajskem parlamentu glasoval za novo manjšinskošotskega zakona s prvinami ločevanja otrok na jezikovni podlagi. Ob tem je trdil, da je bilo obe osrednji organizaciji koroških Slovencev strah pred izdelavo konkretnega zakonskega osnutka.

J. Š.

Jezuiti te dni proslavljajo (tudi v Sloveniji) visok jubilej

LJUBLJANA — Mednarodnemu praznovanju Ignacijevega leta ob 500-letnici rojstva sv. Ignacija Lojolskega (1491-1556), utemeljitelja jezuitskega reda in ob 450-letnici ustanovitve Družbe Jezusove (vanjo so vključeni jezuitski redovniki), se v teh dneh pridružujejo tudi slovenski jezuiti, združeni v svoji provinci s sedežem v Dravljah pri Ljubljani. Uradno bo Ignacijev leto trajalo od 27. septembra 1990 do 31. julija 1991, ko bo na svet-

Papež Pavel III. (27. septembra leta 1540) izroča Ignaciju Lojolskemu listino o pravih jezuitskega reda

nikov god tudi sklepna slovenska proslava tega pomembnega jugilejnega leta za vso evropsko kulturo. Zato se je tudi izvršni svet organizacije združenih narodov za vzgojo, znanost in kulturo (UNESCO) odločil za sodelovanje pri osrednji slovesnosti 500-letnice Ignacijevega rojstva in 450-letnice ustanovitve njegovega reda. Razlog za to pomembno odločitev, naj bi bil predvsem vpliv, ki ga je imel sv. Ignacij na razvoj šolstva in kulture na evropski celini, kot na splošni civilizacijski napredek v misijonskih deželah, zanj pa ima nedvomno največ zaslug sv. Frančišek Ksaverij, ki je tudi izšel iz jezuitskega reda.

Pol tisočletja je brez dvoma obdobje, ko zgodovina že lahko izreče svojo dokončno sodbo. Ignacij je bil vsekar človek, ki je krepko obrnil smeri razvoja novega veka. Njegova Družba namreč ni vplivala le na Cerkev, temveč tudi na nove, sodobne tokove v evropski kulturi, vzgoji, izobraževanju in znanosti ter v iskanju izvirnih pobud za temeljito preobrazbo na vseh teh področjih. Spričo teh spoznanj poleg mnogih drugih znanstvenih simpozijev pripravljajo tudi UNESCO mednarodni simpozij o svetovnem pomenu vzgojnih metod, ki so zrasle iz Ignacijeve karizme. Ratio studiorum, učni načrt jezuitskih kolegijev, je namreč eden najpomembnejših v zgodovini človeštva. Že letos spomladi je v počastitev izšel pri znani italijanski založbi Edizioni Paoline v knjižni izdaji z naslovom Fedeli a Dio e all'uomo zanimiv pogovor uglednega časnika Renna Giacomellija s predstojnikom jezuitskega reda Petrom Hansom Kolcachom v odnosu jezuitov do Cerkve in papeža.

Tudi v Sloveniji je bilo domala vse srednje šolstvo in začetki višjega šolstva v razdobju 1597-1773 pod vplivom Ignacijeve karizme. O tem bo spomladni prihodnje leto v Ljubljani tudi pomemben znanstveni simpozij. 9. in 10. aprila načrtuje Inštitut za zgodovino Cerkve pri ljubljanski Teološki fakulteti v sodelovanju z uglednimi domačimi in tujimi znanstveniki ter s Slovensko jezuitsko provinco simpozij »Jezuiti na Slovenskem«. Simpozij naj bi predvsem poudaril vlogo in pomen prvih jezuitov v Sloveniji pred ukinitvijo njihovega reda leta 1773. Sicer pa bodo slovenski jezuiti začeli praznovanje jubilejnega Ignacijevega leta 10. oktobra opoldne, ko bodo pri Svetem Jakobu v Ljubljani odprli razstavo »Ignacijeva karizma na Slovenskem«. Razstavljeno bo dragoceno arhivsko in dokumentarno gradivo s prikazom jezuitske zgodovine na Slovenskem in Ignacijeve življenjske poti. Razstavo, ki bo odprta do 25. oktobra, pripravljajo Slovenska jezuitska provinca, Arhiv Republike Slovenije, Narodni muzej v Ljubljani, ves naslednji teden bo poleg razstave tam tudi teden razmišljanja o Ignacijevi duhovnosti. V Mariboru bo začetek praznovanja teden dni pozneje, 21. oktobra. Osrednja slovesnost slovenskih jezuitov v počastitev 500-letnice Ignacijevega rojstva in 450-letnice ustanovitve jezuitskega reda, bo spmladi 1991 v Dravljah, zaključna prireditve pa 31. julija prihodnje leto pri Sv. Ignaciju na Pohorju. Vmes se bodo zvrstile številne prireditve, razstave in predavanja, pripravljajo pa tudi prevode Ignacijevih del v slovenščino.

Po besedah provinciala slovenskih jezuitov, dr. p. Lojzeta Bratine, naj bi s

prireditvami in z drugimi dejavnostmi tudi v Sloveniji skušali v tem letu bolj spoznati duhovno podobo sv. Ignacija Lojolskega ter kulturno in versko izročilo, ki ga je Ignacijev duh zapisal v zgodovino slovenskega naroda. »Če so se kulturno bogatejši in večji evropski narodi namenili počastiti spomin na rojstvo Ignacija - tega karizmatika in pobudnika v zgodovini učinkovite metode jezuitskega ravnanja - z vrsto znanstvenih simpozijev in predstavitev o Ignacijevi kulturni dediščini v njihovi zgodovini, potem je smiselno, da tudi Slovenci, prav v trenutku močnejšega oživljanja narodne samobitnosti, iztrgamo iz pozabe najrazličnejše dejavnike, ki so vplivali na to samobitnost. Potem je smiselna tudi

še tako skromna predstavitev - razstava - ki posega v začetke naše evropsko uglasene kulture in še posebej v primarne korenine naše visokošolske pedagogike. Ni nam do tega, da bi v genezi našega šolstva odmerjali ali celo povečevali delež Družbe, ki jo je sam Ignacij rad imenoval najmanjšo Družbo. Možno je celo, da na isto delovanje gledamo iz različnih vidikov in ga zato tudi različno ocenjujemo. Gotovo pa je, da je prvenstveno apostolsko naravnano, a tudi prosvetno angažirano delovanje jezuitov pred štiristo leti prenašalo v Slovenijo utrip takratne Evrope.« (Dr. p. L. Bratina, uvod v katalog razstave »Ignacijeva karizma na Slovenskem«.)

IVAN VIRNIK

computer house s.r.l.

Osební računalniki IBM
POS blagajniški terminali IBM

Telefonske napeljave ITALTEL TELEMATICA
PC AMSTRAD in OLIVETTI
Fax in kopirni stroji SHARP

TRŽIČ - Ul. Roma 19 - Tel. (0481) 411295
Fax (0481) 798488
Devin-Nabrežina - Tel. (040) 208924

S sredinega zasedanja tržaške pokrajinske skupščine SSk še čaka na vstop v upravo Zadrega v petstrankarski večini

Slovenska skupnost ostaja še dalje pred vrati pokrajinskega odbora. Demokristjan Bruno Brait, ki je 30. julija poslal generalnemu tajniku Pokrajine odstopno pismo, bo opravljal funkcijo odbornika za osebje vse dokler ne bo petstrankarska koalicija (njeni tajniki se znova sestanejo danes) prižgala zeleno luč za vstop SSK v politično večino. Pri tem pa še ni jasno, ali bo morebitni sporazum poleg Pokrajine zadel tudi Občino Trst, kjer kot kaže nihče od odbornikov noče odstopiti. Tukaj se vsekakor govori, da bo župan Franco Richetti v primeru (napovedanih) zapletov na lastno pobudo poveril svetovalcu SSK Alešu Lokarju neke vrste izredno pooblastilo za vprašanja kmetijstva. Za odložitve Braitovega odstopa so na osnovi skupne večinske resolucije glasovali svetovalci KD, PSI, PRI, PLI in PSDI, vsi ostali so bili proti, medtem ko je Zorko Harej (SSK) pred glasovanjem zapustil dvorano pokrajinskega sveta. Izid glasovanja je bil dvanajst proti enajst. Nekateri so vsekakor mnenja, da je pokrajinski svet s sredinim glasovanjem kršil nov zakon o poslovanju krajevnih uprav, ki določa, da mora skupščina v vsakem primeru v roku dveh mesecev sprejeti ali zavrniti odstop odbornika. Svetovalci pa niso naredili ne eno in ne drugo, saj so samo zamrzili Braitov odstop.

Razpravo je uvedel načelnik svetovalcev KD Dario Locchi, ki je krivdo za odložitve Harejeve izvolitve naprtil težavam, v katerih se je znašla večinska koalicija. SSK bi morala že pred dvema letoma polnopravno vstopiti v koalicijo, do tega pa ni prišlo zaradi nasprotovanja socialistov, ki so očitali SSK, da se je v Nabrežini izneverila

sporazumu o štafeti Brezigar-Caldi. Po nedavni izvolitvi devinsko-nabrežinske uprave je PSI umaknila svoj veto na račun SSK, tedaj pa so odločno nastopili republikanci z zahtevo po preverjanju programa občinskega in pokrajinskega odbora. Locchi je podčrtal, da bo vstop SSK v koalicijo imel precejšen politični pomen, priznal pa je tudi, da bo Harejev doprinos po smrti svetovalca PSI Bonata odločilen za življenje Crozzolijeve uprave. Republikanec Giovanni Cervesi je priznal, da je PRI dolgo časa nasprotovala vstopu SSK v večino, »a ne zato, ker ima politične predsodke do te stranke, ampak ker mora biti to domena vseh zaveznikov in ne samo KD in PSI«.

Komunistični načelnik Ezio Martone je izhajal iz dejstva, da je Harej glasoval proti finančnemu proračunu sedanje uprave, zato bi moral razširitev koalicije iz korektnosti do javnih institucij spremljati odstop celotnega odbora. Po mnenju KPI pa smo nasprotno priča jasnemu političnemu barantanju odborništev na Pokrajini z mesti v devinsko-nabrežinski upravi, kar je popolnoma nesprejemljivo in tudi žaljivo za izvoljene predstavnike obeh javnih ustanov. »To je slab zgled za ljudi, ki itak vse manj zaupajo v politiko in v politike,« je bil mnenja Martone, ki je prepričan, »da večina tako vneto snubi SSK samo zato, ker je Harejev glas sedaj odločilen za usodo uprave«. Po mnenju načelnika KPI igra pri vseh tej zadevi SSK popolnoma podrejeno in pasivno vlogo, »s katero se komunisti ne veselimo, saj se z razliko od večinske koalicije zavedamo, da igra ta stranka važno vlogo v slovenski manjšini«.

Socialdemokrat Lucio Pertusi, ki tudi sam že dve leti čaka za vstop v upravo, je povedal, da ne nasprotuje vstopu SSK v koalicijo, »ki pa bo morala čimprej vzeti resno v poštev zahteve PSDI«. Pertusi ni pojasnil ali se te zahteve nanašajo na odborniško mesto, saj bi to povzročilo dodatne in težko rešljive zaplete, ker razen Braita nima nihče v odboru namena odstopiti. Socialist Gerin je rekel, da bo vstop SSK v odbor po mnenju PSI okreplil pokrajinsko upravo, v razpravi pa se je s kratkim posegom oglasil tudi Harej. Povedal je, da njegova stranka ne »hrepeni« na pragu večinske koalicije, kot skušajo morda prikazovati nekateri ter istočasno ne nosi nobenih odgovornosti za težki položaj, v katerem se je znašla večinska koalicija. SSK misli, da bi lahko dala svoj pozitivni doprinos k delu pokrajinskega odbora, sam Harej pa bi dal na razpolago svoje dosedanje upravne izkušnje. Predstavnik SSK torej očitno znova računa na mesto odbornika za kulturo, medtem ko je Brait trenutno odgovoren za vprašanja osebja Pokrajine.

Po mnenju zelenega Alessandra Capuzza kažejo večinske sile večjo pozornost do SSK samo zaradi novih političnih razmer v Sloveniji in zaradi zelo tesnih stikov, ki jih ta stranka vzdržuje z vladno koalicijo Demosa. Zelena alternativna lista podpira Harejev vstop v odbor, a pod pogojem, da bo njegova izvolitev pozitivno odprla pot novemu odnosu večinske koalicije do vprašanj sožitja in slovenske manjšine. To pa bo razvidno že ob predstavitvi programa nove šeststrankarske koalicije, seveda če bo ta koalicija sploh kdaj izvoljena.

S. T.

Gre za amandma k zakonu za obmejna območja Pokrajina za razširitev ugodnosti v prosti coni

Tržaška pokrajinska uprava je že junija letos predstavila dve študiji v zvezi z ustanovitvijo integrirane proste cone v Trstu, ta pobuda pa je dobila bolj konkretno obliko tudi v amandmaju k zakonskemu osnutku za obmejna področja, ki ga je tudi na podlagi obeh študij v senatni komisiji predlagal senator Andreatta. O tem amandmaju in o pobudah Pokrajine za ustanovitev integrirane proste cone v Trstu je tekla beseda na včerajšnji tiskovni konferenci v Trstu, na kateri so poleg pokrajinskega predsednika Daria Crozzolija sodelovali še odbornik za proračun Salvatore Cannone in profesorja Luigi Daniele ter Guido Gerin, ki sta za Pokrajino pripravila obe študiji.

V zvezi s predlogom senatorja Andreatte je predsednik Pokrajine Crozzoli poudaril, da naj bi s tem amandmajem v Trstu omogočili razvoj novih finančnih dejavnosti, ki bi bile usmerjene na zunanje in še posebej na vzhodnoevropske trge. Ta cilj je imela v mislih tudi pokrajinska uprava, ko je lani pri družbi Polis naročila izdelavo študijskega načrta, v katerem bi analizirali vse razpoložljive in potencialne možnosti za okrepitev mednarodnih komercialnih in finančnih tokov v Trstu. Kot nadaljevanje te pobude, je Crozzoli omenil študijski posvet, ki ga je junija letos o tej problematiki organizirala pokrajinska uprava, ponovno pa bodo o tem razpravljali na dvodnevem mednarodnem posvetu, ki ga bo Pokrajina organizirala 26. in 27. novembra letos, ko naj bi tudi odstranili razhajanja, ki so prišla na dan med predlogom senatorja Andreatte in prizadevanji Pokrajine v zvezi z integrirano prosto cono.

Pokrajinska uprava, to je v svojem posegu ob Crozzoliju posebej poudaril tudi odbornik za načrtovanje Cannone, si s svojim predlogom prizadeva za razširitev že obstoječih posebnih predpisov v zvezi z brezcarinsko cono v tržaškem pristanišču. Ta dosedanja režim proste cone naj bi po mnenju Pokrajine predstavljala le izhodiščno položaj za zahtevo po novih administrativnih in zakonskih ukrepih, ki bi omogočili ob obstoječi brezcarinski prosti coni formiranje dodatne proste cone. Z ustreznimi zakonskimi ukrepi naj bi nato omogočili delovanje finančnega trga, ki bi bil podoben tistim, ki že delujejo v tujini, v Italiji pa tak trg še ne obstaja. S tem v zvezi je Crozzoli omenil tudi ustanovitev specializiranih bančnih zavodov, ki bi lahko sodelovali pri vseh tistih mednarodnih bančnih poslih, za katere običajni zavodi niso pooblašteni, Trst pa naj bi postal tudi valutni trg za operacije z nekaterimi vzhodnoevropskimi valutami. V zvezi z olajšavami pa si pokrajinska uprava prizadeva še za dodatne davčne razbremenitve ob 50-odstotnem znižanju davka Irpeg in Ilor, kar v svojem amandmaju predlaga senator Andreatta.

Ker so za uresničitev teh pobud potrebni posebni zakonski ukrepi, je najbolj oportuno, da se ti ukrepi sprejmejo kot amandma k zakonu za obmejna področja. Po drugi strani pa se poraja politično vprašanje, če je primerno v nekem zakonu, ki predvideva finančne posege za celotno FJK in dele Veneta, postavljati v ospredje nekatera vprašanja, ki naj bi zadevala izključno Trst (čeprav gre po menju Crozzolija za ukrepe vsedržavnega interesa), ker to lahko privede do polemik v FJK. (rg)

Spet sporno razlaščanje slovenske zemlje v prid Raziskovalnega centra pri Padričah

Uradni vestnik Avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine je v svoji številki 111 z dne 12. septembra 1990 objavil povzetek sklepa, s katerim je deželni odbor določil začasne odškodnine, ki naj bi jih prejeli lastniki za razlastitve zemljišč, ki jih bo opravilo delniško podjetje SVEI v prid Centra za znanstvene in tehnološke raziskave pri Padričah. Kot vsaka razlastitev slovenske zemlje, predstavlja tudi ta izgubo za naše ljudi kot posameznike in kot skupnost. Toda v tem primeru je še nekaj dodatnih razlogov, zaradi katerih moramo biti Slovenci posebno nezadovoljni. A pojdemo po vrsti.

Najprej naj povemo, za katera zemljišča pravzaprav gre. Govor je o pasu s povprečnim premerom kakih 60 metrov, ki dobesedno obkroža obstoječi kompleks Centra za raziskave pod Trbiško cesto oziroma bodočo avtocesto. (Iz tega med drugim izhaja, da Center za raziskave doslej ni imel niti lastnega vhoda.) Skupno gre za približno 1,5 hektara, ki je delno last padriške Gozdne zadru-

ge, delno pa posameznih Padričarjev oziroma padriških družin. Deželni odbor je proglasil te terene za javno koristne in določil, da se razlastitveni postopek mora začeti v roku dveh let, končati pa v roku treh let. Kar zadeva odškodnine, pa je deželni odbor določil, da naj bi znašale po 13 tisoč lir za vsak kvadratni meter.

Ta sklep deželnega odbora je vzbudil začudenje in ogorčenje pri samih lastnikih, kakor tudi pri raznih krajevnih in širših slovenskih organizacijah, ki so se v preteklosti že postavile v bran slovenske zemlje na področju Vzhodnega Krasa. »Za nas je nesprejemljivo predvsem to, da so deželne oblasti v brk izjavam in obvezam, ki so jih nedavno same sprejele oziroma potrdile, tokrat ponovno povsem obšle našo skupnost kot celoto, o kateri so same priznale, da bi morala v takšnih primerih nastopati kot subjekt, saj prav kot celota utrpí škodo,« sta nam povedala predsednik Koordinacijskega združenja vzhodnokraških vasi Karlo

Grgič in tajnik Kmečke zveze Edi Bukavec. »Ne da bi se pogovorile s predstavniki prizadetega slovenskega življa, še več, ne da bi teh predstavnikov sploh obvestile, so deželne oblasti enostavno odredile razlastitev in določile višino odškodnin, kar je spet — mimo nesprejemljivega političnega odnosa do naše skupnosti — za nas vse prej kot zadovoljivo,« sta še poudarila.

Dejansko bi se stvari dalo tudi s tega vidika drugače in boljše urediti. Tako bi se deželne oblasti lahko odločile za kupoprodajo namesto za razlastitev, ki prizadete lastnike dejansko postavi v povsem podrejeno stanje. Pa tudi višina odškodnin je neugodna oziroma kar nepravilna. Omeniti namreč velja, da je veliko nižja, kot so jo predlagale razne predhodne uradne cenoitve, pa tudi v primerjavi s ceno, ki je bila določena za zemljišča na območju T8 pri Bazovici. Prizadeti lastniki in organizacije nameravajo zaradi vseh teh razlogov izraziti svoj najodločnejši protest.

Zahteva mestnega rajona Znova odpreti občinski urad!

Sklep občinske uprave o začasnem zaprtju občinske izpostave v Ul. Battisti, kjer naj bi se do srede oktobra ukvarjali samo s problemi prometa v Terezijanske četrti, je sprožil oster protest predsednika rajonskega sveta za Novo mesto-Novo mitnico Claudia Canteja. Slednji je v pismu odborniku Cecchiniju podčrtal, da gre za neopravičilen in za nesprejemljiv sklep, ki močno prizadene prebivalce mestnega središča in o katerem rajonski svet sploh ni bil obveščen. Predsednik je mnenja, da bi lahko dovolilnice za vstop v Terezijansko četrt lahko brez težav razdeljevali v drugih občinskih uradih, ne pa v izpostavi v Ul. Battisti 14, ki je obremenjena z velikim delom. Cante poziva Cecchinija, naj takoj prekliče sklep o zaprtju tega pomembnega občinskega urada.

Oktobra v priredbi NŠK tretji tečaj o arhivistiki

Zapisi, ki nastajajo pri tekočem delu in poslovanju, so v najširšem pomenu gradivo. Nato deli gradiva niso več za praktično vsakdanjo rabo. Z odmiranjem praktične uporabnosti prehaja težišče pomembnosti na znanstveno stran. Kakor hitro smo pri gradivu ugotovili, da ima trajno vrednost, smo mu priznali značaj narodnega kulturnega premoženja.

S tečajem o arhivistiki želi Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici podčrtati pomen hranjenja skupnega kulturnega gradiva, ki je obenem dokument narodne bitnosti. Na drugi strani želimo vzpodbuditi pri organizacijah, ustanovah, društvih, šolah skrb za zbiranje in hranjenje dokumentarnega gradiva. Zavedati se moramo važnosti arhiva, ki priča o preteklosti in sedanjosti. Tečaj, ki ga prirejamo in ponujamo širši javnosti, je le prvi korak pri uveljavljanju arhivistike v sklopu slovenske narodne skupnosti v Italiji.

Tokrat je na vrsti tretji tečaj o arhivistiki. Začeli smo decembra 1987 s prvim seminarjem (s sodelovanjem Zveze slovenskih kulturnih društev), nadaljevali novembra leta 1988, znova se predstavljamo s tretjim tečajem, ki se bo zvrstil od ponedeljka, 8. oktobra, do srede, 23. oktobra 1990. Tečaj se bo odvijal v popoldanskih urah v prostorih Odseka za zgodovino pri NŠK v Trstu v Ulici Petronio 4. Prvi tečaj smo krili z lastnimi sredstvi, ostala dva pa sta dobila finančno kritje od Deželnega odbornišтва za kulturo in izobraževanje. Tako smo uspeli do-

biti na eni strani uradno priznanje za našo pobudo, na drugi strani pa lahko nudimo strokovno storitev brezplačno.

Tečaj vsebuje sedem tematskih sklopov, ki so razvrščeni v 24 aktivnih učnih ur. Predavatelji so strokovnjaki iz italijanskih in slovenskih državnih ustanov; konkretno gre za Državni arhiv v Trstu, za Deželno nadzornišтво za arhive v FJK, za Arhiv Slovenije in Zgodovinski arhiv v Ljubljani. Tečajnikom bodo torej predavali priznani slovenski in italijanski strokovnjaki. Zanimivo bo prisluhniti dvema različnima izkušnjama ter ju primerjati.

Program tečaja je razvrščen v naslednje sklope: 1. Od prvih dokumentarskih zbirk do današnje arhivske strukture (2 uri); 2. Arhivi in arhivska služba v Italiji (2 uri); 3. Arhivi in arhivska služba v Sloveniji (2 uri); 4. Arhivi v deželi Furlanije-Juljski krajini (2 uri); 5. Delo v arhivu in vloga arhivarja (8 ur); 6. Tehnična oprema v arhivu (4 ure); 7. Restavriranje in konzerviranje arhivskega gradiva (4 ure).

Za podrobnejše informacije ter za prijave se je treba obrniti na Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu v Ulici Petronio 4, vsak dan (razen nedelje) od 8. do 13. ure (tel. 733086). V naslednjih dneh bomo objavili natančen razpored vseh predavanj, ki se bodo zvrstila med 8. in 23. oktobrom 1990 v popoldanskih urah v prostorih Odseka za zgodovino.

MILAN PAHOR

Od danes do 1. oktobra na Tržaški univerzi O književnosti ob meji in njenem prispevku k miru

Danes se bo v Trstu začel mednarodni kongres na temo "Književnost ob meji in njen prispevek k miru". Kongres prireja Tržaška filozofska fakulteta in njen oddelek za tuje sodobne književnosti. Pokroviteljstvo nad kongresom, ki bo trajal štiri dni, to je do 1. oktobra, je prevzelo italijansko zunanje ministrstvo, pristopile pa so številne ustanove in diplomatska predstavništva.

Na kongresu bo sodelovalo preko 50 znanstvenikov in pisateljev iz Italije, Španije, Francije, Belgije, Avstrije, Jugoslavije, Čehoslovaške, Romunije, Bolgarije, Poljske, Rusije in Grčije. Viden delež bodo pri kongresu imeli tudi tržaški znanstveniki in pa slovenski avtorji. V organizacijskem odboru so G. Trisolini, G. Borruso, R. Crivelli, S. Monti in Marija Pirjevec, v znanstvenem odboru pa med drugimi tudi Jože Pirjevec in Boris Pahor.

Med predavatelji je več znanih imen, kot so Fulvio Tomizza, Elvio Guagnini, Ciril Zlobec, Evgen Baučar, Dlomira Fabjan Bajc, Marija Pirjevec in drugi. Med naslovi najdemo tudi poglavja o slovenski literaturi v Trstu in na avstrijskem Koroškem in o avtorjih kot so Handke, Tomizza, Lipuš in drugi.

Ljubiteljsko delo in mednarodne izmenjave na tečaju ARCI-Nova

Tržaški pokrajinski odbor ARCI-Nova priredi v oktobru in novembru tečaj ažurniranja in izobraževanja za kulturne operaterje, animatorje in odbornike društev na temo: Ljubiteljska dejavnost in mednarodne izmenjave.

Program bo razčlenjen na predavanja, skupinska dela in delovne vikende ter bo namenjen osebam, ki delajo prvenstveno z mladino in ki se želijo vključiti v posebne projekte državnega ARCI-Ragazzi, ki zadevajo še zlasti pobude in izmenjave, namenjene najstnikom in mladincem iz cele Evrope; tečaj pa bo obsegal v prvem delu tudi posebno poglavje o možnostih za mednarodne kulturne prireditve in pobude.

Drugi del programa pa je namenjen odbornikom društev in bo osredotočen na upravne teme (vođenje društev, aktualni fiskalni normativi, odnosi z javnimi upravami, upravljanje društvenih barov itd.)

Tečajniki bodo imeli tudi možnost, da se bodo udeležili tridnevnega državnega seminarja ARCI-Ragazzi, ki bo novembra v Bariju z naslovom: Vzemem si besedo - Strategije in tehnike za uveljavitev pravic in za aktivno udeležbo mladostnikov.

Na tečaju ARCI-Nova, ki bo potekal v šestih vikendih v Trstu, bodo predavali priznani strokovnjaki s Tržaškega, iz državnega vodstva ARCI-Ragazzi; 20. in 21. oktobra bo ugledni gost tudi prof. Otto Filtzinger, odgovoren pri Evropskem centru za vzgojo (ECCE), ki bo govoril med drugim o novih možnostih sodelovanja na mladinski ravni v Evropi.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

90 • 91

VABI NA PREDSTAVITEV
SEZONE 90-91

in srečanje z ustvarjalci
Cankarjevih Hlapcev

v ponedeljek, 1. oktobra, ob 18. uri
v Kulturnem domu v Trstu

NARODNA
in
ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

prireja

TEČAJ O ARHIVISTIKI

Informacije in prijave:

NŠK, Trst, Ul. sv. Frančiška 20,
tel. 774333

NŠK OZ, Trst, Ul. Petronio 4,
tel. 733086

V sredo na sedežu deželnega šolskega skrbništva v Trstu Živahna umestitvena seja deželne komisije za slovensko šolstvo v FJK

V sredo se je na sedežu deželnega šolskega skrbništva v Trstu sestala Komisija za vprašanja šol s slovenskim učnim jezikom v deželi Furlaniji-Juljski krajini, kot se uradno imenuje, oziroma deželna šolska komisija, kot je v naši javnosti bolj znana. Gre za izvoljeno posvetovalno telo slovenskih šolnikov, ki je nastalo na osnovi zakona Belci-Skerk iz leta 1973 in ki ima pravico izrekanja mnenja o vseh problemih, ki zadevajo naše šolstvo. Predseduje ji deželni šolski skrbnik, poleg izvoljenih slovenskih šolnikov pa jo sestavljajo tržaški in goriški šolski skrbniki ter po dva predstavnika tržaške in goriške pokrajine.

Sredina seja je bila umestitvena, saj je bila prva po volitvah, ki so bile 5. aprila letos. Skrbnik Corbi je zatorej uvodoma opravil umestitvene formalnosti in pozdravil komisarje, ki so v dobri meri prvič izvoljeni. Naj jih poimenujemo navedemo. Poleg predsednika Corbija komisijo zdaj sestavljajo tržaški šolski skrbnik Campo, njegov goriški kolega De Vito, ravnateljica Majda Siligoi Corsi, Aldo Stefančič in Miroslava Brani Sakisa, profesorici Ana Volpi in Iva Bone, učiteljica Stanislava Sosič Čuk, predstavniki tržaške pokrajine Neda Lacchi, Stanko Skrinjar in Jurij Slama ter predstavnika goriške pokrajine Ivan Bratina in Vladimir Šturm. Na seji so bili vsi prisotni, razen Slame in Bratine.

Po umestitvi je bilo na dnevnem redu vprašanje porazdeljevanja šolskih podpor v smislu deželnega zakona 10 iz leta 1988. V bistvu je bil govor o kriterijih, po katerih naj bi porazdeljevali podpore v šolah tržaške in goriške občine, saj se v drugih občinah to vprašanje ne postavlja, ker so že vnaprej določene višine prispevkov, ki jih prejmejo posamezne šole.

Deželni šolski skrbnik je nato v okviru točke razno napovedal, da bo izdelal dve različni lestvici za vstop šolnikov v stalež v slovenskih višjih srednjih šolah, in sicer prednostno lestvico za tiste šolnike, ki so opravili habilitacijo lani, ter drugo lestvico za tiste, ki so habilitacijo opravili letos.

Napoved ni vzbudila pomembnejših komentarjev.

Drugače pa je bilo, ko je prišlo na vrsto vprašanje združevanja nekaterih slovenskih šol, zlasti rojanske nižje srednje šole Erjavec in proseške Levstik ter slovenskega klasičnega liceja in učiteljske v Gorici. Skrbnik Corbi je povedal, da je predlagal spremembo šole Erjavec v ločen oddelek šole Levstik, ker je v okviru pokrajinskega načrta za racionalizacijo šolskega omrežja nekaj moral storiti, in da se mu je zdelo najboljšo, da ohrani ravnateljstvo v tisti šoli, ki ima več dijakov in torej večjo prihodnost. Tem Corbijevim izvajanjem so osporavali razni slovenski šolniki in ga med drugim spomnili, kot je sicer to že storila prejšnja deželna šolska komisija, da so slovenske šole posebno zaščitene tako na mednarodni ravni kot v okviru italijanske šolske zakonodaje. Kot je znano, je deželno upravno sodišče (TAR) medtem začasno razveljavilo učinkovitost pisma, s katerim je tržaški šolski skrbnik Campo odredil priključitev šole Erjavec k šoli Levstik. Na sredini seji je skrbnik Campo napovedal, da bo obnovil prejšnje stanje na šoli Erjavec, kakor hitro bo dobil uradno sporočilo TAR, se pravi da bo obnovil ravnateljstvo, tajništvo in ostale službe, ki so bile ukinjene. Le glede osebe ravnatelja ni vedel povedati, ali bo ista kot doslej, saj je ravnatelj Pečenka medtem premestilo ministrstvo, in ne tržaško šolsko skrbništvo.

O problemu združitve slovenskega učiteljskega in klasičnega liceja v Gorici je med drugimi govoril goriški skrbnik De Vito in dejal, da je sam ni predlagal, marveč da jo je odredilo ministrstvo na latno pest. Ravnateljica učiteljske Corsijeva je v razpravi opozorila, da bi do takšne združitve po zakonu ne smelo priti, saj gre za za edini tovrstni šoli v goriški pokrajini, prof. Šturm pa je podal predlog, da bi goriška podružnica šole Zois skupno s slovenskim oddelkom industrijske šole ITIS postala samostojna in dobila svoje ravnateljstvo. Celotna razprava o združevanju šol se je končala s sklepom, da bi komisija izdelala načrt za ureditev celotnega slovenskega šolstva, ki bi ga potem posredovala ministrstvu.

Na sredini seji je bilo na predlog Stanislava Skrinjarja tudi sklenjeno, da bo deželni skrbnik posegel na ministrstvu, da bi končno odobrilo učne načrte za slovenske osnovne šole, medtem ko je bilo vprašanje učbenikov preneseno na prihodnjo sejo.

Na sliki (foto Križmančič) umestitvena seja deželne šolske komisije.

Odprli razstavo portretov Tihomira Pinterja Stota razstava TKG posvečena fotografiji

Z včerajšnje stote razstave TKG

(Foto Križmančič)

Galerija Tržaške knjigarne je včeraj praznovala svojo stoto razstavo. "Jubilej" ni bil pompozno, ampak izvirno, kratka, ustvarjalna, kot se spodobi za umetniško ustanovo (status si je Galerija prislužila s kvalitetnim delom). Stota razstava je tako razstava portretskih fotografij slikarjev, ki so bili gostje Galerije.

Umetnike je slikal umetnik Tihomir Pinter, ki je poskrbel za pravo galerijo portretov slikarjev pri delu. Prisotne je pozdravil Franc Vecchiet, ki je vsa ta leta "motor" Galerije in skrbi za njeno sistematično delo. Dejal je, da so razstavili portrete večine razstavljalcev, fotografski aparat ni ujel le tistih umetnikov, ki so bili nedostopni zaradi objektivnih razlogov, kot na primer Edvard Zajec, ki je odšel v Ameriko. Da gre vendarle za slovesni trenutek je naglasil Igor Starc s svojo

kitaro, seveda intimno, saj umetniki praznujejo predvsem v sebi. O Tihomiru Pinterju in njegovem delu pa je spregovoril likovni kritik Brane Kovič.

Umetnostni kritik je naglasil, da je galerija portretov res jubilejna, vendar pomeni hrati tudi samostojno umetniško dejanje. Fotograf se je že pred leti lotil svojevrstnega posla in sicer fotografiranja slikarjev pri delu. Stopil je v njihove ateljeje in jih ujel v najbolj intimnem trenutku, "saj so", kot je dejal Kovič, "slikarji pri delu najbolj sami". V samoto je stopil občutljiv fotograf in ustvaril svojevrstno opus. Leta 1984 je izdal knjigo fotografij "Umetniki v ateljejih", s svojim delom pa je nadaljeval in ustvaril obsežno galerijo portretov in seveda serijo izvrstnih fotografij, ki sodijo v vrh tovrstnega ustvarjanja na Slovenskem in v širšem evropskem protoru. Kovič je svoj poseg zaključil s čestitkami fotografu in seveda Galeriji Tržaške knjigarne.

Pred tradicionalnim kozarčkom je Vecchiet najavil naslednjo razstavo, ki bo posvečena 85-letnici tržaškega umetnika Milka Bambiča.

Redni natečaj za vse učitelje slovenskih šol

Sindikat slovenske šole sporoča, da je 26. septembra šolsko skrbništvo v Trstu razpisalo redni natečaj na osnovi izpitov in naslovov za učiteljska mesta na slovenskih osnovnih šolah, na osnovi ministrskega odloka z dne 23. 3. 1990. Rok za vlaganje prošnje zapade 26. oktobra.

Potrebne obrazce in informacije nudi SSŠ, Ul. Carducci 8, II. nadstropje, v torek in četrtek med 11. in 12. uro, v sredo in petek med 16. in 17. uro. V petek, 28. septembra, je urad zaprt.

SSŠ nadalje obvešča vzgojiteljice, da redni natečaj za habilitacijo in poučevanje v slovenskih otroških vrtcih ni še objavljen, ker ga mora prej odobriti Računski dvor.

Izvolili so ga z glasovi večine in ob vzdržanju KPI

Kralj (SSk) podpredsednik zahodnokraške skupščine

Svetovalec Slovenske skupnosti Bogdan Kralj je bil v sredo zvečer izvoljen za novega podpredsednika zahodnokraškega rajonskega sveta. Kralj, ki je bil izvoljen z glasovi koalicije KD-PSI-SSK, medtem ko so se komunisti vzdržali, je prevzel mesto strankarskega somišljenika Marjana Pertota, ki je pred kratkim odstopil iz rajonskega sveta. Njegov predsednik je trenutno Renato Busetti (PSI), v začetku prihodnjega leta pa ga bi moral na tem mestu zamenjati predstavnik SSK. Vsaj tako namreč piše v političnem sporazumu, ki so ga ob Busettijevi izvolitvi podpisali krajevni voditelji Krščanske demokracije, Socialistične stranke in Slovenske skupnosti.

Rajonski svet je v nadaljevanju sredine seje odobril nekatera dopolnila k

projektu za posodobitev občinskih služb in storitev, ki ga je svojčas odobrila tržaški občinski odbor. Gre predvsem za metanizacijo in za okrepitev kanalizacije ter (zelo pomankljive) javne razsvetljave v Križu, na Kontovelu in na Proseku, ki se poleg tega sooča tudi s specifičnimi vprašanji na področju prometa in cestnih povezav. Predsednik Busetti je svetovalcem tudi prebral pismo, ki ga je v zvezi s hudimi težavami proseške občinske izpostave pred kratkim poslal temu krajevnemu telesu tržaški župan. Iz tega pisma izhaja, da je Richetti zelo slabo seznanjen z dejanskim stanjem v občinskih uradih v Križu in na Proseku. Vse politične skupine v rajonskem svetu so izrazile nezadovoljstvo nad vsebino županovega pisma.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

90 • 91
SSG

Prenova stanovanj za istrske begunce

V sredo sta deželni odbornik za finance Dario Rinaldi in predsednik IACP Emilio Terpin izročila ključne 63 prenovljenih stanovanj v šestih zgradbah v Ulici S. Fosca na Opatih. Gre za stanovanja, ki so v lasti Dežele in so namenjena istrskim beguncem, s stanovanji pa upravlja IACP.

Stanovanja je obnovil IACP, večino potrebnih sredstev je zagotovila Dežela, manjkajoča sredstva pa so dobili od upravljanja s stanovanjskim skladom istrskih beguncev. Vse zgradbe so zgradili v petdesetih letih, njihovo stanje pa je bilo že izredno slabo. Ker so v njih prebivale predvsem mnoge starejše osebe, je bila obnova nujna.

Kmalu bodo istrskim beguncem predali še 22 prenovljenih stanovanj na tem področju, izredna vzdrževalna dela pa potekajo tudi v »begunskih« stanovanjskih naseljih v Sesljanu, Križu in na Proseku.

Na sliki (foto Marin): odbornik Rinaldi in predsednik IACP Terpin med predajo ključev.

Podaljšan rok za poravnavo občinskega davka na smeti

Vlada je z zakonskim odlokom 261 z dne 15. septembra 1990 podaljšala rok za poravnavo davka na smeti. Kot piše v Uradnem listu 219 z dne 19. septembra 1990, je bil rok prenešen z 20. septembra na 20. oktober. Na vse to posebno opozarja tržaška občinska uprava, ki v tiskovnem sporočilu pojasnjuje, da podaljšani rok pride v poštev za tiste občane, ki so postali dolžni plačati davek na smeti v letu 1990 ali pa bi v tem letu morali spremeniti njegov znesek. Rok nadalje velja tudi za tiste občane, ki niso redno plačevali davka na smeti pred letom 1990 in ki bi zdaj hoteli to poravnati. V tem primeru bi bili oproščeni predvidenih kazni.

Tržaška občinska uprava opozarja, da morajo občani v prijavih za davke na smeti obvezno napisati svojo davčno številko. Za dodatna pojasnila so na tržaškem županstvu na razpolago uradi 14. sektorja v 3. nadstropju občinske palače v Ul. Granatieri 2 vsak delavnik (vključno ob sobotah) od 8.15 do 12. ure.

Prizadevanja za varstvo okolja na področju miljskega zaliva

Predstavnika posebnega odbora, ki skrbi za varstvo okolja na področju miljskega zaliva, sta se sestala z deželnim odbornikom Carbonejem, s katerim sta se pogovarjala o delu deželne komisije, ki ocenjuje nevarnosti v zvezi z morebitno gradnjo rezervoarjev za utekočinjeni plin za Monteshell na zemljišču nekdanje ga Totala. Carbone ju je seznanil z dosedanjim delom komisije in s podatki, ki jih je doslej zbrala, predstavnika odbora pa sta deželnemu odborniku posredovala odobrova stališča in pozdravila pripravljenost deželne komisije, da upošteva pripombe. Na srečanju so se dogovorili, da bodo kontakti med komisijo in odborom stalni.

Jutri zabava za starejše občane

Jutri bo v parku Vile Engelman v Ulici Chiadino 5 od 14.30 do 19. ure potekala prireditev, namenjena starejšim občanom, ki so jo pripravili v rajonskem svetu za Kjadin in Rocol, pri tem pa sta sodelovala še pokrajinski inštitut za socialne posege ITIS in Pro Senectute.

Jutrišnja prireditev nosi naslov »Ostareli - Živelo življenje!«, predvideva pa vrsto predstav, ki naj bi popestrile družabno popoldne v parku. Tako organizatorji napovedujejo plesne in pevske točke z Robertom Fellugo, gledališka skupina Il Bruzzico se bo predstavila z monologom Dina Buzzatija, Teatro di Cristina pa bo ponovil delo Antona Čehova Labodji sprev. Poleg tega so predvidene še najrazličnejše prozne in glasbene točke, organizatorji pa so poskrbeli tudi za pokrit prostor v primeru slabega vremena in dobili na razpolago dvorano ITIS v Ulici Pascoli 31.

V bolnišnici pri Katinari včeraj prišlo do pretepa

Včeraj je moralo osebje tržaške bolnišnice pri Katinari poklicati na pomoč policijo. V 14. nadstropju, kjer je oddelek za medicinsko patologijo, je namreč prišlo do pretepa, katerega žrtev je bila mlada bolničarka.

Vse se je zgodilo ob približno 11. uri. Mlada, 25-letna bolničarka Cristina Stanich, ki stanuje v Ul. Vittorio 7, se je približala svoji vrstnici, 24-letni Cristini Skarlevaj, ki je bila v oddelku na zdravljenju zaradi prevelikega zauživanja mamil, in jo opozorila, naj se bolje vede. Cristina Skarlevaj je namreč prišla v bolnišnico pred nekaj dnevi, da bi si opomogla zaradi zastrupitve z mamilami. Sprejeli so jo na zdravljenje, kmalu pa je postajala nemirna in se je pričela obnašati agresivno. Ni spoštovala pravil oddelka in je bila nespošljiva napram osebju. Ko jo je mlada bolničarka opozorila, jo je bolnica napadla. Z vsa silo jo je brnila tako, da je bolničarka padla in se bo morala zdraviti 20 dni, njeni kolegi pa so poklicali policijo, ki je prišla, da bi umirila Skarlevajevo.

Pozneje so bolničarji in zdravniki ostro protestirali in zahtevali, naj pristojni organi ukrepajo. Dejstvo je namreč, da imajo v tržaških bolnišnicah veliko problemov z mamilami. Ko jih sprejmejo na zdravljenje, jih namestijo v navadne oddelke, pogostokrat pa se mladi ljudje ne znajo prilagoditi življenju in redu bolnišnice. V trenutkih krize se vedejo agresivno, marsikdo skuša izmakniti zdravlila, saj pride v stiski vse prav, motijo ostale bolnike itd. Zdravniki zahtevajo poseben oddelek, kjer bi zbrali bolne narkomane in jim nudili posebno nego. Skratka, ljudje, ki so podvrženi mamilom, niso navadni bolniki in zapadejo v krize, ki imajo različne in nepredvidljive učinke. Jasno je tudi, da se mladi s težavo prilagodijo življenju v raznih oddelkih bolnišnice in prihaja zato tudi do konfliktnih položajev. Vsekakor je to nemajhen problem, ki bi ga bilo treba bolje rešiti za boljše počutje vseh.

■ Zaradi slabih vremenskih razmer je bila odpovedana prva poskusna plovba regate za "Trofeje challenge Baron Banfield", ki bi morala biti danes jutraj. Shod udeležencev bo zato jutri ob 10. uri pri sedežu Yacht cluba Adriaco.

■ V okviru »Rdečega praznika - Festa Rossa«, ki poteka v Ljudskem domu v Naselju sv. Sergija, bodo danes ob 19.30 odprli razstavo o 69-letni zgodovini KPI. Na otvoritvi bo govoril senator Paolo Sema.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

ABONMA 1990-91

IVAN CANKAR: Hlapci, drama, režija Boris Kobal
DAVID POWNALL: MOJSTRSKA LEKCIJA, komedija, režija Mario Uršič
FEDERICO GARCIA LORCA: KAJ PRAVIJO ROŽE, pesnitev s petjem in plesom, režija Meta Hočevar
EUGENE O'NEILL: DOLGEGA DNE POTOVANJE V NOČ, drama, režija Dušan Jovanovič
CAMPANILE, FO, SCIASCIA: TRIPTIH, komične enodejanke
NICCOLÒ MACHIAVELLI: MANDRAGOLA, komedija, gostovanje PDG Nova Gorica
ALEXANDRE DUMAS: POKVARJENEC ALI LEPOTA IN MOČ, zgodovinska komedija, gostovanje SLG Celje

Vpisovanje abonentov, vsak dan, razen nedelje, od 10. do 14. in od 17. do 19. ure pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4.

gledališča

ROSSETTI

Gledališča sezona 1990/91 - Začetek sezone bo 6. novembra s Pirandellovim HENRIKOM IV. v interpretaciji G. Bosettija.

VERDI

Simfonična sezona 1990/91 - Pri blagajni gledališča Verdi je v teku vpisovanje novih abonmajev in potrditev starih. Urnik: od 9. do 13. in od 16. do 19. ure. Ob ponedeljkih zaprto.

Simfonična sezona 1990/91 - Nocoj ob 20. uri (red H) osma ponovitev baleta v izvedbi baletne skupine BALLETS DE MONTE CARLO. Na sporedu skladbe Mahlerja, Shoenberga in Stravinskega. Dirigent David Garforth, pri klavirju Natascia Kersevan; igra orkester gledališča Verdi. Vstopnice so na razpolago pri blagajni gledališča.

LA CONTRADA -

Gledališče Cristallo

Pri osrednji blagajni UTAT v Pasaži Protti so v teku vpisovanja novih abonmajev.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Cenjene obiskovalce Slovenskega stalnega gledališča v Trstu, naše stalne abonente in vse, ki bi to želeli postati, obveščamo, da je potrjevanje in vpisovanje novih abonmajev vsak dan, razen nedelje, od 10. do 14. in od 17. do 19. ure, ob sobotah pa od 10. do 14. ure pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4, ali po tel. na št. 734265.

Gledališče MIELA

Od 1. do 7. oktobra bo teden posvečen judovski kulturi. V ponedeljek, 1. 10., ob 18.30 odprtje razstave, posvečene goriskemu filozofu C. MICHELSTAEDTER-JU. V sredo, 3. t. m., bo nastopil orkester VAN LEER CHAMBER MUSIC PLAYERS, ki bo izvajal Straussove, van Beethovnov in Dvoržakove skladbe.

V četrtek, 4. oktobra, ob 18.30 razprava o knjigi F. Fölkela NUOVE STORIEELLE EBRAICHE. Sodelujejo pisatelj G. Voghera ter novinarja G. Lopez in P. Sabatti. Prisoten bo tudi avtor.

razstave

V Trstu je na ogled vrsta razstav, ki spadajo v okvir pobude »Neoklasicizem - aktualnost in zgodovina Trsta« in ki bodo na ogled do konca decembra.

V Vili Sartorio je na ogled razstava »Neoklasicizem - umetnost, arhitektura in kultura v Trstu«, v Muzeju Revoltella »Aktualnost neoklasicizma«, urnik: vsak dan 10.00-13.00, ob četrtnih in petkih 10.00-22.00, ob nedeljah 10.00-13.00 in 17.00-20.00, v bivšem anglikanskem templju pa je na ogled razstava »Potovanje, potniki, neoklasicizem«. Urnik: vsak dan 10.00-13.00 in 17.00-19.00.

V občinski razstavnici dvorani na Trgu Unità je na ogled razstava »Načrti za cesarja«. Urnik: vsak dan 10.00-13.00 in 17.00-19.00.

Na gradu sv. Justa je razstava ruskega slikarja, kostumista in designerja Erteja odprta do konca septembra. Urnik: od 10. do 19. ure.

V galeriji Cartesius je do 3. oktobra na ogled razstava slikarja GIOVANNIJA DUIZA.

V pritličnih prostorih TKB v Ul. F. Filzi 10 je na ogled razstava akvarelov JOŽETA ŠAJNA.

V galeriji Rettori Tribbio 2 bo do 12. oktobra na ogled retrospektivna razstava slikarja DYALMA STULTUSA.

Grad sv. Justa (Bastione fiorito) - Na gradu bo do 14. oktobra na ogled antološka razstava del slikarja SANTA TOMAINA po rodu iz Kalabrije. Na ogled je tudi skupinska razstava slikarjev in kiparjev E. Cafiera, F. Ferzinija, G. Granerisa in R. Tigellija. Urnik vsak dan od 10. do 13. in od 15. do 18. ure.

V Miramarskem parku (Konjušnica) je odprta razstava risb na platnu slikarke MIELE REINA. Slike se nanašajo na obdobje 1956 - 1961, v galeriji Torbandena pa razstava risb na papirju iz istega obdobja. Razstavi bosta na ogled do konca oktobra po sledečem urniku: v Miramarskem parku vsak dan od 10. do 18. ure; v galeriji Torbandena vsak dan od 10. do 13. ter od 16. do 20. ure, ob praznikih samo zjutraj.

izleti

Zveza upokojencev CGIL - Nabrežina prireja izlet v Buzet in Poreč v soboto, 6. oktobra. Za informacije tel. na št. 200036 ob uradnih urah.

SPDT organizira avtomobilski izlet na Bavski Grintavec jutri, 29., popoldne in 30. t. m., ki je bil najavljen za 22. t. m. in je odpadel zaradi slabega vremena. Vsa pojasnila daje Marjan Milič, tel. 229258 v večernih urah.

razna obvestila

Jesen skozi gib: od 2. do 6. oktobra t. l. plesni seminar za vzgojitelje, mentorje otroških skupin, kulturne delavce... Vodja Igor Jelen iz Studia za ples iz Celja. Povezava likovne, gibalne, plesne dejavnosti, videoposnetki, ogled plesne predstave Soba 3-6-6. Informacije in prijave: ZSKD, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 767303, od ponedeljka do petka od 9. do 12. ure ter od 16. do 18. ure.

Jesen skozi gib: plesne delavnice za otroke. Vsako soboto popoldne od 13. oktobra do 24. novembra 1990. Vodi Igor Jelen - Studio za ples iz Celja. I. delavnica - starost od 6. do 8. leta, II. delavnica - starost od 9. do 12. leta ter III. delavnica - starost od 13. do 18. leta (plesni trening in jazz balet). Informacije in prijave: ZSKD - Ul. sv. Frančiška 20, tel. 767303, od ponedeljka do petka od 9. do 12. ure ter od 16. do 18. ure.

Sklad Mitja Čuk prireja tudi letos popoldanske lekcije v pomoč šolskemu delu učencev in dijakov. Vpisovanje še danes, 28. t. m., med 9. in 12. uro na sedežu Sklada, Proseška ul. 131-133, Opčine.

Na Skladu Mitja Čuk se bodo z oktobrom zopet začele šiviljske usluge za mala popravila. Zglasite se lahko vsako sredo do 12. ure.

SKD Tabor - Opčine, Prosvetni dom - začetek rekreativne telovadbe bo v ponedeljek, 1. oktobra. Potrditev vpisov pred vsakim tečajem.

Sekcija VZPI-ANPI iz Boljunca vabi na masovni sestanek, ki se bo vršil v Kulturnem domu F. Prešeren v Boljuncu danes, 28. t. m., ob 19.30. Vabljeni borci, aktivisti in politični preganjanci.

Slovensko stalno gledališče - Baletna šola. Mnogim med nami se je v prejšnji sezoni tožilo po baletni šoli. Zato je SSG sklenilo nadaljevati z dolgoletno tradicijo in znova odpirati vrata vsem, ki jih zanima klasični in jazz balet. Pričetek pouka bo 1. oktobra. Vpisovanje in informacije na upravi SSG, Ul. Petronio 4, tel. 734265, vsak delavnik od 10. do 14. ure. Sestanek s starši ter novimi in stariimi gojenci bo v vadbinih prostorih Kulturnega doma istega dne ob 16. uri.

Godbeno društvo Nabrežina vabi mlade godbenike v glasbeno šolo. Informacije dobite na telefonsko številko 200897 in 200554 ali pa vsak ponedeljek in četrtek od 20.30 dalje na sedežu društva v Nabrežini - Trg sv. Roka.

SKD Slavec - Ricmanje-Log organizira plesni tečaj standardnih in latinskoameriških plesov v Kulturnem domu v Ricmanjih. Vpisovanje v sredo, 3. oktobra, od 20.30 do 22. ure na sedežu društva.

Slovensko dobrodelno društvo vabi otroke, ki obiskujejo vrtnice, osnovne in srednje šole na slikarski ex tempore, ki bo v nedeljo, 30. t. m., v Prosvetnem domu v Barkovljah, Ul. Cerreto 12, od 9. do 12. ure.

Otroški pevski zbor Fran Venturini obvešča, da bo prva vaja jutri, 29. t. m., ob 14.30 v Kulturnem centru A. Ukmar - Miro pri Domlju. Vabljeni!

Knjižnica Pinko Tomažič in tovariši - Opčine, Prosvetni dom. V torek, 2. oktobra, ob 20.30 bo srečanje na temo: Kako iz risbe odkrijemo otrokovo osebnost. Predaval bo psihopedagog prof. Egidij Košuta.

TPPZ Pinko Tomažič obvešča pevce, da bo danes, 28. t. m., ob 20.30 v Bazovici v Partizanskem domu generalna vaja za sobotni nastop v Bertokih ob 15. uri. V primeru slabega vremena bo koncert v dvoran.

Glasbena matica čestita svojemu gojencu

MARKU OZBIČU

in njegovemu profesorju Ravlu Kodriču za uspešno opravljeno diplomo iz klavirja na konservatoriju G. Tartini.

čestitke

Novopečenemu profesorju klavirja MARKU OZBIČU iskreno čestitata Mirjam in Rosana.

Še mnogo sreče, zdravia in da bi še dolgo pela slovenske pesmi voščijo EMI za rojstni dan Anica in prijateljice.

razne prireditve

Slovenski kulturni klub (višješolska mladina in akademiki), Ul. Donizetti 3, vabi ob začetku sezone vse stare in nove člane na zabavo ZBOGOM POLETJE, ki bo jutri, 29. t. m. Pridite v poletnih pisanih oblačilih. Vabila dobite pri referentih na šolah. Začetek ob 18.30.

Vaške skupnosti iz Gročane, s Peska in iz Drage prireajo v sodelovanju z Občino Dolino TRETJO RAZSTAVO SEJMA KMETIJSKIH PRIDELKOV KRASA, ki bo v Gročani jutri, 29., in v nedeljo, 30. t. m. Program: jutri, 29. t. m., ob 16. uri odprtje razstave sejma, od 19. ure dalje ples z ansamblom Lojzeta Furlana, v nedeljo, 30. t. m., ob 10. uri odprtje razstave sejma, ob 15. uri pozdravi in nastop pihalnega orkestra Breg iz Doline ter klepetavah Vanke in Tonce iz Boljunca, ob 19. ure dalje ples z ansamblom Happy Day. Obiskovalcem bodo na razpolago tipične domače jedi in specialitete na žaru. Oba dneva bodo obiskovalci lahko kupili domače pridelke in si ogledali kmetijske pripomočke in hleve.

KD Lonjer-Katinara in **KK Adria** prirediti jutri, 29., in v nedeljo, 30. t. m., PRAZNIK GROZDJA V LONJERJU. Oba večera ples z ansamblom Zvezde, v nedeljo, 30. t. m., ob 16.30 nastop Godbe na pihala iz Ricmanj.

Novi urnik

sprejemanja raznih objav, osmrtnic, sožalij, čestitk, malih oglasov, športnih obvestil, šolskih vesti itd. **od 1. oktobra 1990 dalje** od ponedeljka do petka: 8.30 - 12.30 - popoldne samo osmrtnice in sožalja 13.30 - 17.00. Ob sobotah: 8.30 - 12.30.

PUBLIEST srl

Ul. Montecchi 6, III. nadstr., tel. 7796-611

Uredništvo PRIMORSKEGA DNEVNIKA, tel. 7796-600, sprejema samo osmrtnice in sožalja od 17.00 do 21.00, ob sobotah od 13.30 do 21.00.

UREDNIŠTVO PRIMORSKEGA DNEVNIKA V TRSTU SPREJEMA OBJAVE "PRISPEVKOV"

od ponedeljka do sobote med 9. in 15. uro

Prispevke lahko izročite tudi v Tržaški knjigarni

šolske vesti

Sklad Mitja Čuk bo organiziral v šolskem letu 1990/91 od oktobra dalje izpopolnjevalni tečaj 70 ur pod vodstvom strokovnjakov, namenjen šolnikom in vsem, ki se poklicno ukvarjajo z mladino, posebej z razvojno moteno in z otroki, ki imajo učne težave. Informacije in prijave po telefonu št. 212289 ali osebno v uradu, Proseška ul. 131-133, Opčine, še danes, 28. t. m., med 9. in 12. uro.

Slovenski visokošolski sklad "Sergij Tončič" v Trstu razpisuje v akademskem letu 1990/91 štipendije oz. podpore, namenjene rednemu študiju ali izredni raziskavi ali izrednemu študijskemu potovanju v tujini. Pogoji so naslednji: 1. prosilci so lahko visokošolski študenti slovenske narodnosti s stalim bivališčem v deželi Furlaniji-Juljski krajini; 2. imeti morajo dober šolski uspeh: vsaj 42/60 kot oceno zrelostnega izpita ali vsaj dve tretjini opravljenih izpitov s srednjo oceno 24/30, ako so univerzitetni študenti ter 3. pripadati družini s skromnimi finančnimi dohodki. Lastnoročne prošnje s kratnikm curriculum, opremljene z družinskim listom prosilca in kopijo zadnje družinske davčne prijave, nasloviti do 31. oktobra 1990 na: Visokošolski sklad "S. Tončič", pisarna Boris Kuret, Ul. Genova 13, Trst. Informacije na tel. št. 742405 ali 365260.

mali oglasi

PRALNICA ROIANO - Ul. Barbariga 5, Trst (Rojan), tel. 414142: operemo in zlikamo vse vrste perila za posameznike, gostilne, restavracije, bifeje in ustanove.

MOŠKA IN ŽENSKA moda predlaga za jesen in zimo nove žive barve blaga iz čiste volne kašmir in kamelo za jope, plašče, obleke, ženske kostime. Krojačnica Aleksander Košuta, Ul. D'Annunzio št. 11, tel. 764584.

20-LETNO dekle z delovno prakso nujno išče kakršnokoli zaposlitev. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Zaposlitev".

SVETOVNO znana firma nudi osebam, bivajočim v Jugoslaviji, možnost velikega zaslužka, tudi part time. Zainteresirani naj tel. na št. (040) 772269 od 8. do 9. ure ali od 12. do 13. ure.

KRUT išče sodelavca/ko, dvakrat tedensko. Tel. 360324 od 9. do 12. ure.

OPRAVLJAM razna vrtnarska dela. V tem času pripravim raznovrstne zelene preproge (cena na kvadratni meter). Tel. v večernih urah na št. (0481) 884161.

PRODAM novo belo emajlirano kad. Tel. 211375 ob urah obeda.

PRODAM alfo, letnik '87 v odličnem stanju. Tel. 229501 v večernih urah.

RENAULT super 5 GTL 1100, petero vrat, september '86, v res odličnem stanju, prodam. Tel. 211375 ob urah obeda.

PRODAM dnevno sobo v odličnem stanju z okroglo mizo in šestimi stolicami. Tel. 226420.

PRODAM motor aprilia tuareg rally, letnik '88, prevoženih 12.000 km, prenovljen motor, v dobrem stanju. Tel. (0481) 882017.

POMOČ v gospodinjstvu (likanje, šivanje in varstvo otrok) ponuja mlada gospa po dogovoru. Tel. 566256.

OSEBNI RAČUNALNIK macintosh SE s spominom 2 mega, 40 ali 20 mega, trdi disk, prodam še v garanciji. Telefonirati na št. 302748.

TISKARSKO podjetje išče izkušenega strojnika offset za delo na rotaciji. Ponudbe poslati na poštni predal 559, pod šifro "Strojnik".

ŠPORTNO DRUŠTVO išče upravnika za vodenje društvenega bara in urejanje igrišč. Zelo dobri pogoji. Telefonirati v torek, 2., in sredo, 3. oktobra, od 20. do 21. ure na št. 211716.

menjalnica

TUJE VALUTE			FIXING MILAN			BANKOVCI TRST		
Ameriški dolar		1172,600	1150.—	Japonski jen		8,497	8.—	
Nemška marka		748,300	740.—	Švicarski frank		896,630	888.—	
Francoski frank		223,430	219.—	Avstrijski šiling		106,388	104,500	
Holandski florint	...	663,820	655.—	Norveška krona		193,350	189.—	
Belgijski frank		36,330	35.—	Švedska krona		203,620	199.—	
Funt sterling		2196,500	2160.—	Portugalski eskudo		8,418	7.—	
Irski sterling		2009,250	1970.—	Španska peseta		11,946	11.—	
Danska krona		195,900	191.—	Avstralski dolar		973,250	900.—	
Grška drahma		7,601	7.—	Jugoslov. dinar		—	100.—	
Kanadski dolar		1013,950	980.—	ECU		1546,250	—	

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽASKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedez 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611

Darujte v sklad
Mitje Čuka

Od ponedeljka v Trstu teden židovske kulture

»Živet bi morali, če ne zaradi drugega, da zadostimo naši radovednosti.« Ta jidiški pregovor vsebinsko opredeljuje teden židovske kulture, ki bo v tržaškem gledališču Miela od 1. do 7. oktobra letos. Sedem dni trajanja torej, kot je bilo sedem dni stvarjenja, med katerimi bodo prireditelji ponudili občinstvu vrsto novosti (v vsedržavnem italijanskem okviru) in že preverjenih izdelkov. Naslov prireditve je »Od talmuda do Woodyja Allena«, zabojema pa več umetniških področij, ki gredo od filozofije do glasbe, od slikarstva in književnosti do filma, kar vse povezuje rdeča nit tisočletne židovske kulture.

Spored dogajanja pa je sledeč. V ponedeljek, 1. oktobra, bodo ob 18.30 odprli razstavo, posvečeno goriškemu filozofu Carlu Michelstaedterju, katerega delo so v Italiji začeli preučevati šele v zadnjem času. Ob tej priložnosti bodo predstavili še nekaj neznanih aspektov Michelstaedterja, in sicer njegovo poetsko in slikarsko dejavnost.

V sredo, 3. oktobra, se bo prvič v Italiji predstavila glasbena skupina »Van Leer Chamber Music Players«, ki združuje eminentne glasbenike najbolj znanih svetovnih orkestror. Ustanovitelj in vodja te skupine je mitično ime v svetu komorne glasbe: George

Haas. Ansambel bo igral skladbe Richarda Straussa, Ludwiga van Beethovna in Antonina Dvoržaka.

V četrtek, 4. oktobra, bo okrogla miza (ob 18.30) ob predstavitvi knjige Ferruccio Fölkla »Nove židovske pripovedke«. Z avtorjem se bodo pogovarjali pisatelj Giorgio Voghera in novinarja Guido Lopez in Pierluigi Sabatti. V soboto, 6. oktobra, pa bo drugi koncert ansambla »Van Leer Chamber Music Players«. Vse dneve bodo predvajali tudi zanimive video, filme itd.

Štiridesetletnica

Slovenski oktet obhaja jubilej

Slovenski oktet, naš ugledni in obenem ljudski ansambel, enako priljubljen v vseh krajih naše dežele in na mnogih koncertnih odrih v tujini, je bil ustanovljen 27. septembra 1950. Svojo 40-letnico bo oktet proslavil vse do septembra 1991 z izvajanjem posebnega sporeda izbranih slovenskih pesmi, z izjemnim »Večerom slovenske pesmi in besede« s Polde-
tom Bibičem ter s programom z organistom Hubertom Bergantom.

V okviru jubileja sta bila že izvedena koncerta v Rušah in Šmarju pri Jelšah, dogovorjeni pa so do sedaj koncerti v Trstu, Gorici, Novi Gorici, Mariboru, Zahomcu in na Bledu. Osrednji jubilejni koncert bo Oktet izvajal v Cankarjevem domu v Ljubljani 14. aprila 1991.

Poleg jubilejnih koncertov bo Oktet v oktobru izvedel tudi dva koncerta v Rimu ter imel več nastopov v Izraelu. Gostovanje v to državo je omogočil pokrovitelj Slovenskega okteta Adria Airways.

filmske premiere

eva fornazarič

Pordenonski Dnevi s Caligarijem

PORDENON — V Pordenonu so v ponedeljek predstavili program letošnjih Dnevov nemega filma, ki bodo od sobote, 13. oktobra, do vključno nedelje, 21. oktobra. Pordenonski festival nas bo letos pospremil na obisk nemške filmske produkcije na začetku stoletja, to je do leta 1920, ko je v Nemčiji izbruhnil fenomen, ki mu pravimo *Das Cabinet des Dr. Caligari*.

Zato so prijatelji iz Pordenona dali naslov letošnjim dnevom kar »Pred Caligarijem«, saj so posvetili svojo raziskavo predvsem produkciji iz katere je nastalo tako remek delo, kot je *Caligari*. Tako bomo lahko spoznali bogato produkcijo filmskih komedij Karla Valentina, lirične filme Maxa Reinhardta in celo ljubke pantomime le malo poznanega Messterja. Organizatorji so našli nekaj pantomim iz let 1906-1907, v Pordenonu pa bodo na ogled v brezhibnih in na roko barvnih kopijah.

Dneve nemega filma 1990 pa bodo tudi tokrat bogatili informativni programi, ki bodo v marsičem še zanimivejši od monografskega dela. Tako na primer projekcija Lubitschevega filma *Meyer aus Berlin*, ki so jo našli prav pordenonski izvedenci in njihovi sodelavci. Že pred meseci so tiskovne agencije posredovale vest, da so v nemških arhivih odkrili kopijo filma, za katerega so bili trdno prepričani, da je bil dokončno izgubljen. V filmu nastopa sam Ernst Lubitsch v vlogi berlinskega Žida, ki je manično navezan na Tirolsko... Lubitschu bodo posvetili tudi predstavitev filma *Wenn vier dasselbe tun* (1917), ki sicer ni prava redkost, »odkritje« pa je v tem, da bodo film opremili z originalnimi songi in izvirno glasbeno kuliso.

Film za filmom se bo v Pordenonu nabralo nič koliko zgodovinskega in arhivskega materiala za skupno več kot 40 ur projekcij ob klavirski spremljavi izjemnega (in tudi neustrašnega) tržaškega pianista Carla Moserja.

Na tiskovni konferenci so organizatorji naglasili tudi dejstvo, da bo na programu bogata retrospektiva, posve-

Posnetek iz Griffithovega filma *Intolerance*

čena predhodniku animiranih filmov, risarju Emilu Cohlu, ki je svoje »filmske stripe« opremil z globokim občutkom za satiro. Sicer pa bo v Pordenonu še vedno odprto okno v svet nemega komičnega filma. Organizatorji niso pozabili na uspeh prvih poklonov Maxu Linderu in Macku Sennetu (pisalo se je leto 1982, na Dnevi pa je bilo le 10 gostov, lani pa je število

naraslo že na 400 in več!), zato bo dovolj prostora tudi za antologijo interpretacij Raymonda Griffitha.

Za zaključek pa naj bralce opozorim na biser, s katerim bodo odprli letošnji festival, to je na Griffithov *Intolerance* ob glasbeni spremljavi komornega orkestra ljubljanske radiotelevizije. Če ni to vredno sobotnega večera, potem res ne vem, kaj naj vam svetujem.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 6.55 Aktualno: Uno mattina 10.15 Nad.: Santa Barbara 11.00 Jutranji dnevnik 11.05 Film: C'è un fantasma tra noi due (kom., ZDA 1982, r. Robert Mulligan, i. Sally Field) 11.55 Vreme in kratke vesti 12.05 Film (2. del) 13.00 Nan.: Alfred Hitchcock 13.30 Dnevnik 14.00 Variete: Ciao fortuna 14.15 Dok.: Kvarov svet 15.00 Dok.: Si - Seitaly 15.30 Izobraževalna oddaja: Ercolano, messaggio del primo secolo 16.00 Mladinska oddaja: Aspettando Big! 17.55 Iz parlamenta 18.00 Kratke vesti 18.05 Variete: Aspetta e ved...RAI! 18.45 Nad.: Santa Barbara 19.40 Almanah in vreme 20.00 Dnevnik 20.40 Film: Via col vento (dram., ZDA 1939, r. Victor Fleming, i. Clark Gable, Vivien Leigh, Leslie Howard), vmes (22.40) dnevnik 0.25 Dnevnik in vreme 0.40 Petrarco Canzoniere	RAI 2 8.15 Nanizanka: Lassie 8.40 Nad.: Clayhanger 9.30 Tečaj angleščine in francoščine 10.00 Film: Caporale di giornata (kom., It. 1958, i. Nino Manfredi) 11.30 Nanizanka: Il brivido dell'imprevisto 11.55 Nadaljevanka: Capitol 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.45 Nadaljevanka: Beautiful 14.30 Nan.: Saranno famosi 15.15 Variete: Ghibli 16.15 Nan.: Mr. Belvedere 16.40 Kratke vesti 16.50 Film: Boeing Boeing (kom., ZDA 1965, r. J. Rich, i. Tony Curtis) 18.30 Večerne športne vesti 18.45 Nanizanka: Un giustiziere a New York 19.45 Dnevnik in šport 20.30 Variete: Cosa farai da grande 22.30 Dnevnik - nocoj 22.40 Film: Il giorno degli assassini (pust., ZDA, r. Smith-Vasallo, i. Glenn Ford) 0.25 Dnevnik in horoskop 0.40 Film: Funerale a Berlino (krim., VB 1966, r. G. Hamilton, i. M. Caine)	RAI 3 11.55 Vabilo v gledališče: Elektra (Evripid, r. Michael Cacoyannis, i. Irene Papas) 14.00 Deželne vesti 14.30 Kolesarska rubrika: Biei & Bike 15.00 Tenis: turnir ATP (iz Palermo) 17.00 Film: I bassifondi del porto (dram., ZDA 1957, r. Arnold Laven, i. Richard Egan) 18.45 Športna rubrika: Derby 18.55 Vreme in dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Drobci 20.00 Variete: Prove tecniche ore 20.00 (vodi Piero Chiambretti) 20.30 Nanizanka: I professionisti - Partita a tre 21.20 Film: Una nuvola di polvere... un grido di morte... arriva Sartana (western, It. 1970, r. Anthony Ascott, i. Gianni Garko, Susan Scott) 23.00 Večerni dnevnik 23.05 Aktualno: Lo spettacolo in confidenza - Lina Wertmüller 23.55 Nočni dnevnik 0.25 Pred 20 leti	TV Slovenija 1 9.00 Mozaik. Spored za otroke in mlade: nanizanka Kljukčeve dogodivščine 9.25 Dokumentarni oddaji: Slovenija, 9.50 Afera prisluškovanja 10.20 Nadaljevanka: Mihajlo Lomonosov (pon.) 11.35 Video strani 14.05 Svet na zaslonu (pon.) 14.35 Žarišče (pon.) 15.05 Dok.: Slovenija (pon.) 15.35 Sova (pon.) 16.55 Poslovne informacije 17.00 Dnevnik 17.05 Mozaik. Tednik (pon.) 18.10 Spored za otroke in mlade: dokumentarec Gradovi v Sloveniji, 18.40 nanizanka Hov 19.00 Risanka in TV okno 19.30 Dnevnik in vreme 20.00 Zrcalo tedna 20.20 Dok.: Nebu naproti 21.20 Nanizanka: Zakon v Los Angeles 22.10 Dnevnik in vreme 22.30 Nočni program Sova, vmes nanizanka Družinske vezi in film Padalci prihajajo (dram., ZDA 1969, r. John Frankenheimer, i. Burt Lancaster, Deborah Kerr)	TV Koper 13.00 Tednik: Gol d'Europa 14.00 Nogomet - Pokal Libertadores (pon.) 15.45 Oddaja o boksu: Bordo Ring 16.45 Wrestling Spotlight 17.30 Nogomet - špansko prvenstvo 19.00 Odprta meja 19.30 TVD Stičišče 20.00 Rubrika: Tuttocalcio 20.30 Nogomet - nemško prvenstvo: Werder Bremen-Bayern-München 22.15 TVD Novice 22.30 Oddaja o košarki: Assist 23.30 Rubrika: Il meglio di Koper 0.30 Nogomet - nemško prvenstvo	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Poti, zanimivosti in lepote naše dežele; 8.30 Veliki uspehi Beatlesov; 9.10 Mladinska nadaljevanka: Robinzon v vesolju (G. Padoan, zadnji del); 9.30 Instrumentalni solisti; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Revival; 12.00 Goriški Film video monitor 1990; 12.20 Orkestri; 12.40 Slovenski zbori: MePZ Akord 84 (dir. Jože Fürst); 13.20 Melodije; 13.40 Dramatizirana glosa; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Poletni mozaik; 16.00 Četrtekova srečanja; 16.40 Potpuri; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: teden Franza Schuberta; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Zvočne kulise; 19.20 Zaključek.	RADIO SLOVENIJA 5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Znanja široka cesta; 8.35 Pesmica; 9.05 Glasbena matineja; 10.00 Informacije, gospodarstvo, glasba; 11.05 Petkovo srečanje; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Glasba; 13.00 Danes; 13.30 Radio danes; 13.38 Do 14.00; 14.05 Gremo v kino; 14.40 Radijski Merkurček; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Od melodije do melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Vodomet melodij; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Ansambli; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovencem po svetu; 22.00 Zrcalo dneva; 23.05 Literarni nokturno.	TV Slovenija 2 17.30 Studio Maribor 19.00 Videomeh v Ameriki (pon.) 19.30 Dnevnik 20.00 žarišče 20.30 Ex libris: Ljubljanski tramvaj 21.25 Veliki dirigenti: Seiji Ozawa 22.25 Vprašajte ZIS 23.25 Satelitski prenosi	RADIO KOPER (slovenski program) 7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vreme in prometni servis; 6.30 Jutranjik in cestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.15 Mladi val Radia Koper; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 O glasbi ob glasbi; 18.30 Glasbene želje po telefonu; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.	TELEFRIULI (italijanski program) 11.00 Velike razstave 11.30 Nad.: Vite rubate 12.30 Rubrika 13.05 Nad.: Capriccio e passione, 13.40 Potere, 14.20 Un uomo due donne 15.30 Nan.: L'albero delle mele 16.00 Otroška oddaja 18.00 Nad.: Vite rubate 19.00 Nanizanka: Si è giovani solo due volte 19.30 Dnevnik in rubrika 20.30 Nadaljevanka: Una verità come un'altra 22.00 Nanizanka: Julia 22.30 Nočne vesti 23.00 Furlanska noč 0.30 Nočne vesti	TELE 4 (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	ODZON 8.30 Nan.: Arthur, 9.30 Laredo, 10.30 The Collaborators, 11.30 Le spie 12.30 Filmi in risanke 15.00 Nan.: Captain Power 15.30 Film: Altissima pressione (glas., It. 1965, r. Enzo Trapani, i. Gianni Morandi) 17.00 Glasba: Caffè Italia 18.00 Nanizanka: Galactica 19.00 Filmi in risanke 20.00 Nanizanka: T and T 20.30 Film: Invasion USA (pust., ZDA 1985, r. J. Zito, i. Chuck Norris) 22.30 Aktualno: Blue News 23.00 Film: Il debito coniugale (kom., It. 1970, r. F. Prosperi, i. L. Buzzanca) 0.30 Sportna rubrika	TMC 8.30 Nan.: Get Smart, 9.00 Petrocilli, 10.00 Condo 10.30 Nad.: Terre sconfiniate, 11.15 Potere 12.00 Kosilo z Wilmo 12.30 Tajnosti in skrivnosti 13.00 Sportne vesti, dnevnik 13.30 Aktualno: Ženska TV 15.00 Film: Addio amore (dram., ZDA 1974, r. Sam O'Steen, i. Hope Lange)	CANALE 5 8.00 Nanizanke: Simon Templar, 9.00 Alfred Hitchcock, 9.30 Diamonds 10.30 Film: Fascicolo nero (dram., It.-Fr. 1955, r. André Cayatte, i. Lea Padovani) 12.25 Filmske novosti 12.30 Nanizanka: Due come noi - Sacro profano 13.30 Kviza: Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie 15.00 Rubrike: Agenzia matrimoniale, 15.30 Ti amo, parliamone, 16.00 Cerco e offro, 16.30 Cara TV 16.55 Kvizi: Doppio slalom (vodi Paolo Bonolis), 17.25 Babilonia, 17.50 O.K. Il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei nove (vodi Gerry Scotti), 19.45 Tra moglie e marito (vodi Marco Columbro) 20.30 Variete: Zlata jesen (vodita Heather Parisi in Gerry Scotti, 2. in zadnji del) 23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show 1.20 Nanizanka: Marcus Welby M.D. - Il dono	RETE 4 8.30 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 9.30 Andrea Celeste, 10.00 Amantotti, 10.30 Aspettando il domani, 11.00 Così gira il mondo 11.30 Nanizanka: La casa nella prateria - Una supplenza difficile 12.40 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke 13.45 Nadaljevanki: Sentieri, 14.40 Marilena 15.40 Nanizanka: Falcon Crest - Ad armi pari 16.50 Nad.: La valle dei pini 17.25 Nanizanka: General Hospital 18.00 Nadaljevanka: Febbre d'amore 19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amati 19.30 Nanizanka: Dynasty 20.30 TV film: Charlie Champagne (i. Hugh Grant, Stéphane Audran, 2. in zadnji del) 22.20 Film: Signori, il delitto è servito (krim., ZDA 1985, r. Jonathan Lynn, i. Eileen Brennan, Tim Curry) 0.20 Nanizanki: Mannix, 1.20 Barnaby Jones	ITALIA 1 7.00 Otroška oddaja 8.30 Nanizanke: Webster, 9.00 Arnold, 9.30 La piccola grande Nell, 10.00 Amore in soffitta, 10.30 La famiglia Brady, 11.00 Strega per amore, 11.30 Tre nipoti e un maggiordomo, 12.00 La famiglia Addams, 12.30 Benson, 13.00 La famiglia Bradford, 14.00 Happy Days, 14.30 Compagni di scuola, 15.00 Supercar 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke 18.30 Nanizanki: Tarzan, 19.30 Casa Keaton 20.00 Risanke: Teddyjeve pustolovščine 20.30 Film: Hamburger Hill - Collina 937 (vojni, ZDA 1987, r. John Irvin, i. Courtney B. Vance, Dylan McDermott) 22.35 Rubrika: Calciomania (vodijo Cristina Parodi, Cesare Cadeo in Maurizio Mosca) 23.35 Play Boy Show 0.40 Nanizanke: Chips, 1.40 Benson, 2.10 Apartamenti in tre
--	---	---	---	---	---	---	---	--	--	--	---	--	---	--	--

Glavni odbor je zasedal v Gorici ZSKD pred svojim občnim zborom in začetkom nove kulturne sezone

Zveza slovenskih kulturnih društev se pripravlja na občni zbor, ki bo sredi novembra v Trstu, v želji, da bo skupščina priložnost za poglobljeno razpravo o vsebinskih kakor tudi organizacijskih vsebinah. Tudi o tem je tekla beseda na zasedanju glavnega odbora ZSKD, ki je bil v sredo zvečer v goriškem Kulturnem domu.

Uvodni del zasedanja je bil posvečen kratkoročnemu programu organizacije. V ta namen je goriški predsednik Rudi Pavšič podčrtal, da tudi na Goriškem želijo, kljub objektivnim težavam, nadaljevati na poti, ki so jo ubrali v zadnjih letih. Želja pa je, da bi mestna dejavnost dobila nove razsežnosti in sodelovanje naj bi se razširilo do novih kulturnih dejavnikov. Kar zadeva prireditve, bo ZSKD, med drugim, pripravila v sodelovanju s Kulturnim domom koncert Slovenskega okteta ter se primerno oddolžila spominu Franceta Bevka ob 100-letnici rojstva.

Iz besed predsednice za videmsko pokrajino Jole Namor pa smo izvedeli, da bo začetek sezone v Benečiji potekal v znamenju folkornega srečanja ter 18. izvedbe Senjena beneške pesmi. Več je tudi pobud na Tržaškem. Predsednik Ace Mermolja je tako omenil plesni seminar za vzgojitelje, kulturne in pedagoške delavce, plesno delavnico za otroke, seminar za zboro-

vodje ter tečaj za animatorje.

V pripravo na občni zbor je Ace Mermolja podčrtal nekatera izhodišča, ki so značilna za zvezo in ki slonijo na želji po večji prodornosti, tako z organizacijskega kakor tudi z vsebinskega vidika. S tem v zvezi je podčrtal tudi vprašanje članstva v konfederaciji Arci, skrb za urejanje fiskalne proble-

matike ter odnose do drugih sorodnih organizacij v deželi kakor tudi v Sloveniji in nenazadnje mačehovski trakt s strani javnih uprav, ki povsem neutemeljeno in nepošteno ocenjujejo delo te organizacije v svetu ljubiteljske kulture.

Na sliki: z zasedanja glavnega odbora ZSKD v Gorici.

Vpis abonmajev v Kulturnem domu Slovensko gledališče v Gorici že oktobra

Slovensko stalno gledališče iz Trsta pripravlja tudi za letošnjo sezono zelo pester in zanimiv gledališki repertoar, ki zajema kar sedem predstav. Prva predstava bo v Gorici na sporedu že sredi oktobra in sicer v ponedeljek, 16., oziroma torek, 17. oktobra, ko se bo tržaško gledališče predstavilo v goriškem Kulturnem domu s predstavo Ivana Cankarja "Hlapci" (režija Boris Kobal).

Nato pa bodo sledile enkrat mesečno še ostale predstave, med katerimi naj omenimo v mesecu novembru gostovanje novogoriškega ansambla Primorskega dramskega gledališča z Machiavellijevo "Mandragolo", ki je žela na Novogoriškem nadvse spodobudna odobravanja. Na sporedu so tudi predstave Garcie Lorce "Kaj pravijo rože", Dumasa "Pokvarjenec ali lepota in moč", O'Neill "Dolgega dne potovanje v noč", ter trojice Campanile, Fo, Sciascia "Triptih". Kot je iz zgornjega razvidno je letošnja ponudba abonmaja SSG nadvse privlačna, obenem pa prikladna za vse gledališke okuse.

Naj k zgornjemu dodamo, da je tudi na Goriškem v teku abonmajska kampanja, ki poteka po že ustaljeni praksi. Vsi zainteresirani za letošnji gledališki abonma se lahko oglasijo v uradu Kulturnega doma v Gorici (Ulica Brass 20 - tel. 33288) in sicer vsak delavnik od 11. do 13. ure oziroma od

17. do 19. ure, ob sobotah pa od 10. do 12. ure, kjer bodo dobili tudi vse potrebne informacije.

Srečanje literatov ob Bevkovi 100-letnici

Literarni klub v Novi Gorici in Združenje književnikov Primorske prirejata v spomin 100-letnice rojstva Franceta Bevka srečanje literatov z obeh strani meje, ki bodo brali svoja dela v ateljeju akademskega slikarja Klavdija Tutte. Srečanje bo nocoj ob 18.30. Atelje je v Ul. bratov Hvalič 63 (naselje na hribu Damber v Novi Gorici - za vse, ki mesta ne poznajo je zbirališče ob 18. uri pred bivšim hotelom Argonavti). Na srečanju so napovedali sodelovanje Nevin Birsa, Edelman Jurinčič, Ace Mermolja, Vida Mokrin - Pauer, Silvana Paletti, Boris Pangerc, Janez Povše, Aleks Peršolja, Vlado Šav, Zora Tavčar, Marjan Tomšič, Sergij Verč, Irena Žerjal, Vita Žerjal in Milojka Žižmond - Kofol.

Martinazzoli danes v Gorici

Jutri in v nedeljo bo v Gradežu vsedržavni posvet demokristjanske levice. Nanj pridejo najvidnejši predstavniki te struje, ki je v KD manjšinska, in v kateri je v zadnjem času prišlo do polemik in tudi do kakega razhajanja. Predvidevajo, da bo posvet v nedeljo zaključil sam Ciriaco De Mita. Bivši minister Martinazzoli bo že danes popolde v Gorici.

Posvet ne bo zanimiv samo zaradi dogajanj v vsedravnem merilu, marveč tudi pri nas, saj je v Vidmu in tudi na deželni ravni prišlo do razhajanj znotraj strankine levice. Kakšno stališče bodo razni deželni prvaki zavzeli do splošnih vprašanj vsedravnega značaja ni še dano vedeti.

razna obvestila

SPDG - Rekreatija obvešča, da se prične vadba za stare in nove rekreativce danes ob 21. uri v telovadnici Kulturnega doma.

Društvo slovenskih upokojencev obvešča, da bodo spet začeli s telovadbo v torek, 2. oktobra, ob 14.45 v telovadnici Kulturnega doma v Gorici.

KD Oton Župančič v Štandrežu obvešča, da bo drevi ob 20.30 v Domu Andreja Budala prva vaja mešanega pevskega zbora. Vabljeni vsi dosedanj in novi pevci. V ponedeljek, 1. oktobra, ob 15. uri bo prav tako v Domu Andreja Budala prva vaja otroškega zbora. Mladi pevci vabljeni polnoštevilno.

KD Skala Gabrje obvešča, da bo prva vaja pevskega zbora v ponedeljek, 1. oktobra, ob 20. uri. Vabljeni vsi dosedanj in novi pevci.

PD Štandrež in ŠD Velox prirejata tečaj v ritmični telovadbi za mladino od 5. do 16. leta. Vodili ga bosta prof. Nataša Sirk in Kristina Marušič. Začel se bo v torek, 2. oktobra, ob 15. uri. Prijave pri Anici Pavio (tel. 21003) in Joani Marušič (tel. 21419) ali v trgovini.

kino

Gorica

CORSO 17.30-22.00 »Ritorno al futuro III«.

VERDI 17.30-22.00 »Pretty woman«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Voglie carnali di una signora per bene«. Prep. ml. pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR Danes zaprto. Jutri: 17.30-22.00 »Caccia a ottobre rosso«.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.30-20.30 »Fantom Midwood Mola«.

SVOBODA Šempeter 20.30 »James Bond je bil ženska«, 22.30 »Servis za avtomobile in moške«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
D'Udine, Trg. sv. Frančiška 4, tel. 530124.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Alla Salute, Ul. Cosulich 117, tel. 711315.

pogrebi

Danes v Gorici ob 8.30 Stanislav Lešak iz bolnišnice Janeza ob Boga v cerkev sv. Vida in Modesta in na glavno pokopališče, ob 9.15 Marija Benko, vd. Sgorbissa iz bolnišnice Janeza ob Boga v Tržič.

Pogovori s KD glede zakona za obmejne kraje

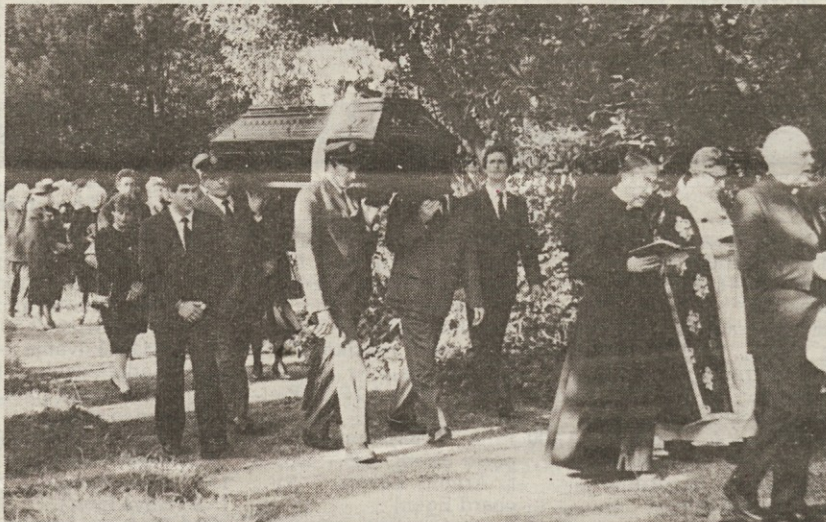
O osnutku zakona za obmejna področja, o katerem je toliko razprav v teh dneh, se je vodstvo goriške demokristjanske stranke pogovorilo s predsednikom Trgovinske zbornice Bevilacqua in predsednikom združenja industrijev Germanom.

Upoštevajoč najnovejše predpise Evropske skupnosti, ki ne dovoljujejo finančnih podpor in olajšav produktivnim obratom, je senator Andreatta izdelal nov osnutek, ki je v marsičem različen od prvotnega, ki je bil že pred časom odobren v enem domu rimskega parlamenta. Tajnik KD Grion je skupno z Rebullo in Longom pojasnil te spremembe. Olajšave naj bi šle pobudam za finansiranje trgovine med Italijo in vzhodnoevropskimi državami. Ustanovljena naj bi bila nekaka prosta cona za finančne operacije z Vzhodom. Doslej je iz teh predlogov bila Gorica izpuščena. Tukajšnji demokristjani pa se ogrevajo, da bi nekatere tovrstne ugodnosti prišle tudi na Goriško. Vtem ko je predsednik Trgovinske zbornice Bevilacqua izrazil pozitivno mnenje, je predsednik industrijev German dejal, da bi bilo treba ohraniti nekatere olajšave za produktivna podjetja, še zlasti s povečano finančno možnostjo rotacijskega sklada FRIE.

Včeraj so pokopali grofa Guglielma Coroninija Kakšna bo usoda zapuščine?

Grofa Guglielma Coroninija so pokopali včeraj popoldne v kapelici v družinskem parku v Drevoredu 20. septembra, kjer so pokopani njegovi predniki in svojci od prejšnjega stoletja sem. Na pogreb so prišli nekateri njegovi daljni sorodniki iz Avstrije ter Grčije, člani plemiških družin iz Goriške in naše dežele, zastopniki pokrajinske in občinske uprave (prisotno je bilo tudi častno zastopstvo Občine z mestnim praporom), ter nekaj sto ljudi. Prišli so tudi številni prebivalci Kromberka, kjer so do priključitve tega kraja Jugoslaviji grofje Coronini imeli svoj двореc in svojo zemljiško posest. Med številnimi venci grofovih sorodnikov in ustanov sta bila tudi Goriškega muzeja v Kromberku in Narodne galerije v Ljubljani. Goriški muzej je namreč v nekdanjem Coroninijevem gradu v Kromberku in pred več leti je grof Guglielmo sodeloval pri ureditvi razstave del Josipa Tomina v ljubljanski Narodni galeriji. Grofovo truplo je ležalo v zaprti krsti v atriju dvorca. Pogrebni spreved je zatem obredel del velikega parka.

V Gorici je seveda veliko uganjaj kaj bo s posejsto pokojnega grofa, saj ta ni imel nasledstva. Ne gre samo za двореc in park v Gorici. V našem mes-

tu je še več drugih posesti. Več posesti je v drugih krajih v Italiji in Avstriji, še zlasti v Benetkah, kjer naj bi bile last pokojnega grofa tudi neke palače na Canal Grande. Samo v goriškem dvorcu je veliko umetniških slik, tudi dela velikih mojstrov. Kdor se na stvari spozna, trdi, da so samo likovna dela v goriškem dvorcu vredna več milijard lir.

Kot je znano, je goriški pretor imenoval odvjetnika Maja za zapuščinskega oskrbnika, двореc so sodni uradniki zapečatili. Ni namreč popolnoma jasno v kakem odnosu do pokojnika so njegovi sorodniki, ki ne živijo v Italiji. Brez dvoma je pokojnik zapustil oporoko, o kateri pa se še nič ne ve.

Na sliki (foto Marinčič) pogrebni spreved.

Obveze za ureditev okolice zadruga Cankar v Pevmi

Predsednik rajonskega sveta za Pevmo, Oslavje in Štnaver se je v prejšnjih dneh srečal z občinskimi odborniki Breščakom in mu posredoval zahteve stanovalcev zadruga Cankar v Pevmi glede ureditve prometa in okolja pri novem stanovanjskem kompleksu. O teh problemih je bil govor tudi na zadnjem zasedanju rajonskega sveta, kjer so ta vprašanja postavili na dnevni red svetovalci KPI. Stanovalci so opozorili na še neurejeno okolje okrog poslopij, na prometne probleme na ozki javni cesti okrog hiš in na potrebo po ureditvi prehoda za pešce na glavni cesti, na hrup, ki ga zlasti v poletnem času pogosto povzročajo ponoči klienti bara pri konjskem centru "La remuda". Seji so prisostvovali tudi nekateri stanovalci zadruga Cankar in upravitelj omenjenega bara. Glede hrupa so si strpno izmenjali mnenja. Upravitelj je namreč povedal, da skuša - kolikor pač more - omejevati razposajenost odjemalcev, ki so v glavnem mlajši. Stanovalci pa so povedali, da vsekakor sedanje stanje ni vzdržno, predvsem poleti, ko je bar odprt do 2. ure ponoči, nato pa marsikdaj klienti razgrajajo še na odprtem, pred lokalom. Glede drugih navedenih vprašanj pa je rajonski svet sprejel obvezo, da bo posredoval za rešitev in posegel v ta namen pri občinski upravi. Na srečanju z odbornikom Breščakom so se dogovorili, da bodo mestni redarji preučili možne rešitve (enosmerni promet ne cesti okrog kompleksa, prepo-

vedi parkiranja, prehodi za pešce). Za ureditev zelenja pa bo, v primeru, da za to ne bo v kratkem poskrbel občinska uprava, najbrž posegel rajonski svet s svojo finančno dotacijo. Ko bodo rešitve teh vprašanj jasnejše nakazane, namerava vsekakor predsednik rajonskega sveta sklicati sestanek s stanovalci zadruga Cankar in pristojnimi občinskimi upravitelji.

Na seji rajonskega sveta v Pevmi in nato v goriškem občinskem svetu je bil tudi govor o ureditvi okolja na Sabotinu. Gradnja t.i. osimske ceste med Novo Gorico in Brdi je povzročila zarezovanje v hribu, ki je po nekaj letih še vedno takšna, kakršna je bila. Komunistični svetovalci v rajonskem svetu so predlagali, da bi zarez "maskirali" z drevjem in zelenjem. Predsednik Primožič pa je menil, da morajo za to poskrbeti druge ustanove, ker da rajonski svet ni pristojen za to. Vprašanje se je nato preselilo na občino, kjer so svetovalci KPI postavili županu četvero predlogov: naj občinska uprava v sodelovanju z deželno gozdarsko upravo, Briško gorsko skupnostjo in drugimi pristojnimi ustanovami poskrbi za posaditev drevja na območju Sabotina; naj skuša pri tem doseči sodelovanje vojske, naravovarstvenikov in šolske mladine; naj se tudi za potrebe protipožarne varnosti ponovno usposobijo in odprejo ceste oz. poti na Sabotinu; naj se vsi ti posegi izvedejo v sodelovanju z novogoriško občino.

Stroj je mlademu delavcu povsem razmesaril obraz

Mlad delavec je bil včeraj ponoči žrtev srhljive nezgode na delu, ki se je pripetila okrog 2.30 v tovarni Setra v Romansu. 28-letni delavec v nočni izmeni Giovanni Cristofoli iz Škocjana ob Soči, Ul. Gorizia 19, je delal pri stroju za obdelovanje kovinskih žic. V še nepojasnjenih okoliščinah mu je stroj dobesedno razmesaril obraz. Kaj se je točno pripetilo, ni videl nihče, saj so bili drugi delavci zaposleni pri drugih strojih. Cristofoli je kljub težkim poškodbam sam stopil s svojega privzdignjenega delovnega mesta pri stroju po stopnicah do tal, kjer so mu tovariši priskočili na pomoč.

Prepeljali so ga v goriško splošno bolnišnico, kjer so mu zdravniki ugotovili številne zlome kosti na obrazu ter globoke rane prav tako po obrazu. Takoj so ga sprejeli v operacijsko sobo, kjer so mu zašili najgloblje rane. Včeraj popoldne so ga nato prepeljali v specialistični oddelek za kirurgijo obraza v Pordenon, kjer so ga sprejeli s pridržano prognozo.

V teku je preiskava, da bi ugotovili vzrok te ponovne težke nezgode na delu v tovarni, kjer je že v preteklosti prišlo do raznih incidentov pri upravljanju strojev.

Protest delavcev Ansaldo

Kljub sporočilu vodstva Ansaldo, da bodo 50 delavcem "na prostosti" izplačali izredno dopolnilno blagajno, se sindikalni spor v tržiškem podjetju nadaljuje oz. celo stopnjuje. Sindikalne zveze namreč zahtevajo od podjetja jasna zagotovila glede bodočnosti tržiškega obrata in razvojnih strategij koncerna. Včeraj so pred tovarno priredili demonstracijo, ki so se je udeležili tudi delavci tovar SBE in Eaton-Est. Ob sporu v Ansaldo so protest utemeljili tudi z zahtevami glede nove kolektivne pogodbe kovinarjev. Od danes dalje napovedujejo stalno stražo pred vhodom v tovarno, iz katere ne bodo dopuščali prevoza izdelkov, pri-

hodnji teden pa naj bi spet organizirali večjo demonstracijo, tokrat tudi z udeležbo delavcev ladjedelnice.

Občinski svet v Doberdolu

Občinski svet v Doberdolu se bo ponovno sestel danes ob 18. uri. Poleg poročil župana in morebitnih interpelacij je v dnevnem redu predvidena odobritev občinskega obračuna za leto 1989 ter izbris neosnovanih in neizterljivih finančnih ostankov iz lanskega poslovanja.

Šum vznemirljivega protitoka v Moravievih književnih delih

Pri Albertu Moravii je nekako vse zasnovano v velikih razsežnostih; tako je tudi njegovo fizično in intelektualno življenje ujeta v širok razpon plodnih, do zadnjega diha lucidnih triinosemdesetih let.

»Ne verjamem v boga, sem pa religiozen: resničnost ima neki pomen... Vse je skrivnostno, to rad mislim.« Tako približno (navajam po spominu) je še letos povedal v intervjuju. A že vsi ti intervjuji, rado živo odzivanje na zanimanje, ki ga je v sodobnikih budil in velikodušno tešil ta radovedni, svetovno znani pripovednik, nosi v vseh neposrednih izjavah pečat svojske originalnosti človeka, ki se ni hotel izogniti nobeni priložnosti, ob kateri se mu je bilo mogoče izreči o velikih in majhnih temah in dogodkih, ki so pretresali dobesedno in zdaj že izteka-joči se del življenja v 20. stoletju.

Kadar se izreče oziroma zapiše zadnja letnica (1990), ki je za Moravio kot za slehernega človeka mejnik molka in dorečenosti, se neizbežno spomnimo prve letnice njegovega življenja (1907), torej prvega desetletja tega stoletja, in če k temu dodamo še podatek, da se je pisateljeva literarna pot začela že leta 1929 z uspešnim romanom Brezbrizniki (Gli indifferenti), ki mu nekaj desetletij različnih interpretacij, prevodov in branj ni odvzelo čara in umetniške vrednosti; z romanom torej, ki mu je do »še tople« avtobiografske knjige »Življenje Alberta Moravie« v tem zadnjem letu sledilo okrog petdeset knjig, lahko rečemo, da se v teh dneh moremo komaj v fragmentih spominjati človeka, ki ga je Mnemosina, mati umetniških Muz, kakor jo ljubeče ogovarja avtor v teoretičnem spisu »Spomin in roman«, imela resnično za ljubljenco.

Zakaj literatura je bila tista njegova dejavnost, skozi katero se je res razpisno izražala »elementarna vitalnost« njegovega žitja in bitja.

Alberto Moravia s predsednikom Cossigo ob izročitvi nagrade »Zlato pero« leta 1987

Tudi njegova politična angažiranost je bila pravzaprav v znamenju zavezanosti in zvestobe Mnemosini, kajti »vse politične sodbe so pri meni povezane z umetniško idejo« (citiram po spominu). Kljub temu ali prav zato, ker je imel toliko pikrega povedati na račun angažiranih piscev, je bil sam najbolj angažiran, vendar — in to je pomembno — vedno na način literature, torej z besedo besednega umetnika, z Besedo, to magično entiteto, stikano iz spomina, znaka, zvoka, podobe, zgodbe... O sebi je prostodušno in ponosno povedal, da je bil levičar (»Ero uomo di sinistra.« »Bil sem levičar.«) V teh pomenskih koordinatah zdaj zremo na njegovo življenjsko pot ter njegovo »zapičenost« v raziskavo, analizo realnega (il reale), stvarnosti torej, kakor jo je videl in prikazal v nemoči in impotentnosti svojih »buržoaz-

nih« literarnih junakov, v nemoči Michela iz romana Brezbrizneži, ko glavni junak ne more storiti ničesar odločilnega (iz njegovega orožja ni strelja), tako rekoč potrebuje (kakor avtor sam in drugi njegovi literarni liki) oporno točko zunaj sebe, v neki ideologiji, neko referenčnost torej, ki osmisli njegovo (oziroma njeno) dejanje in nehanje. Tako se v Moravievih romanih srečamo z nizom velikih in majhnih intelektualcev (študent v Brezbriznežih, novinar, politik, pisec scenarijev, slikar, terorist, profesor... v drugih romanih, kot so: Napačne ambicije, Zakonska ljubezen, Konformist, Prezir, Jaz in on...), ki so, kakor avtor sam pravi, raziskovalci dane resničnosti, torej v nenehnem referenčnem odnosu do bivanjskih, družbenih ter političnih razmer tega stoletja.

In kakšen je rezultat vseh teh literarnih potovanj v človeško — družbeno in privatno — intimo? Za bralca so Moravievi izleti v »realno« in magma besed, zapletov in razletov na zgodbeni ravni odslíkava pisateljevega duhovnega zagona in hkrati njegove nepotešenosti. Po branju Moravievih romanov svet in razmere v njem ostajajo še vedno skrivnostna uganka, puščajo zagatni vtis odčaranosti... Po nekem praznem prostoru se spretavajo »rjavi, kosmatni metulji«, kot jih je doživel nedolžni Agostino (iz istoimenskega kratkega romana), čigar otroško srce ni moglo zlahka doumeti, niti nikdar do kraja sprejeti dejstva, da je svet mešanica, splet okrutnosti in ljubezni. Širokemu krogu bralcev so nemara bližji t.i. ljudski romani, kot so Rimljanka, La ciociara, ali drobne usode preprostih ljudi iz Rimske zgodbe. Nič manj intenzivni niso.

Realizera realnost — kaj je navsezadnje to?

Skozi vso literarno dejavnost (ne glede na zvrst: Moravia je bil uspešen pisec kratkih proz, velikega števila potopisnih člankov, reportaž, filmskih ter likovnih kritik, dram in — kar je zanj enako značilno — več desetletij je v časopisih spremljal politično življenje v Italiji in v svetu), o kateri lahko mirne duše rečemo, da je ogromna in izjemna, se nam Alberto Moravia kaže kot prvinjski pripovednik, ki mu je bilo dano doživljati življenje v času velikih desnih in levih totalizmov, ga uzreti tudi skozi prizmo planetarnega občutja in intimne tesnobe. To tesnobo pa je razreševal s šumom vznemirljivega protitoka svojega literarnega snovanja, ne da bi pri tem doživel, da bi se »ekonomske in družbene strukture« tako spremenile, da bi njegov utopični človek v njih prebival na bolj osrečujoč način kot nepotešeni in v bistvu tragični človek njegove literarne umetnosti.

IVANKA HERGOLD

Irena Pahor v ciklusu stare glasbe

Na nedeljskem glasbenem popoldnevu, ki bo ob 18. uri v republiški cerkvi, nam bo Irena Pahor predstavila izbor skladb, ki so jih v raznih obdobjih skladatelji napisali za viole d'amba. Mlada glasbenica predstavlja konkreten primer umestnosti stare glasbe v glasbeni vzgoji, saj tak pristop do glasbe kar najbolj vzpodbuja razvoj tistih glasbenih sposobnosti, ki so neobhodno potrebne pri katerikoli glasbeni zvrsti. Globlje poznavanje

Irena Pahor

glasbe pa olajša reševanje tehničnih problemov: Irena Pahor obvlada poleg viole d'amba enako suvereno še oboe (pred kratkim je diplomirala na konservatoriju v Rovigu) in kljunasto flavto. Poleg stalnega igranja v ansamblu Gallus Consort, nastopa še v raznih drugih zasedbah: igrala je angleški rog in prvo oboe v mladinskem orkestru Alpe-Adria in prvo oboe v mladinskem komornem orkestru, ki ga je vodil Giuseppe Garbarino; z violo d'amba je nastopala z različnimi ansambli (v juniju je bila z ansamblom I Madrigalisti di Venezia na petnajstodnevni turneji v Vzhodni Nemčiji) in solisti.

Revija Literatura predstavila nekaj pomembnih del Mlada slovenska književnost

V sredo dopoldne je bila v prostorih Društva slovenskih pisateljev v Ljubljani krajša predstavitev novih knjižnih izdaj, ki jih je pripravila in izdala vse bolj agilna revija Literatura oz. krog njenih urednikov in sodelavcev. Ob tej priložnosti velja omeniti še najnovejšo, deveto in po vsej verjetnosti letos zadnjo številko revije, ki je izšla pred kratkim, v njej pa se kot zanimivi novosti pojavljata posebna rubrika Diaspora — njen avtor je tokrat Pavle Strkelj iz Argentine, in pa Intervju, v katerem se nam — ob vprašanjih Teje Štoka — na izjemno sugestivni način predstavlja pesnik Tomaž Salamun.

Osrednja pozornost je bila seveda namenjena knjižnim izdajam. Tako je Jani Virk najprej predstavil knjižico Miti in legende ameriških Indijancev, ki prinaša celo vrsto večjih del krajših besedil na to temo. Gre za precejšnjo novost, ki bo skoraj gotovo naletela na prijeten odziv, namen knjige, ki je prva v novi zbirki Mitologije (vedno v okviru revije Literatura), pa je med drugim tudi želja, da bi v naš kulturni prostor uvedli besedila, ki izhajajo iz drugačnih, manj znanih duhovnih tradicij. Besedila so zasnovana na ustnem pripovedovanju Indijancev iz današnjih rezervatov, nastajala so v glavnem od začetka našega stoletja tja do 70-ih let, izkazujejo na nekaterih mestih presenetljivo podobnost z grškim in judovsko — krščanskim izročilom (npr. vesoljni potop). Vendar moramo vedeti, da so ti indijski miti nastali po prihodu belega človeka na ameriško celino, tako da je težko ugotoviti, kaj je v njih arhaično izvirnega. Slovenska izdaja je bila pozorna zlasti do literarnih vsebin, tu in tam so bile težave s prevodom, ki so ga iz angleške predloge opravili Jani in Nataša Virk ter Mojca Hočevar, je pa v celoti gledano ena redkih knjig, ki govori o indijanski kulturi izhajajoč iz same sebe, ne pa z ozirom na kulturo belih prišlekov.

Druga novost med knjižnimi izdajami je knjiga Marka Juvana z naslovom Imaginarij Kersta (pri Savici) v slovenski literaturi. Zelo natančno in izčrpno napisano delo je najprej predstavil Vid Snoj, ki je opozoril zlasti na Juvanov dosledno izpeljen intertekstualni pristop k obravnavanemu predmetu, kar predstavlja novo paradigmo v slovenskem literarnem raziskovanju. Srž tega pristopa je na kratko rečeno v tem, da je zdaj namesto avtorja, ki je v tradicionalno pojmovani vidi veljal za središčno figuro, ki pobira različne vplive in jim sam podeljuje svojo vsebino, osrednja pozornost namenjena medbesedilnim zvezam, njihovim zapletenim razmer-

jem, ki se dogajajo tudi brez avtorjeve neposredne vednosti, saj je tudi sam na nek način le njihov del. Marko Juvan je v nadaljevanju opozoril, da sicer ni izhajal apriori iz tega modela, ki je v zadnjih dvajsetih letih prepotoval pot od prvih pobud na Francoskem do univerzitetnih kriterijev; teorija služi Juvanu za celovitejšo interpretacijo osrednje vsebine, ki je v tem primeru Prešernov Krst pri Savici. Knjiga je torej nastala iz literarnih vzgibov, ki so se od začetka osemdesetih let pojavili tudi pri nas (citatnost, palimpsestnost, intertekstualnost...), avtor pa jih je skušal povzeti z ustrezno metodološko strogostjo akademskega tipa. Ker je tema Prešernovega Krsta izjemna, tako v leposlovnem okviru kakor za slovenstvo nasploh, Juvano-va knjiga mestoma presega literarno

interpretativni okvir in ga vključuje v kulturno zgodovinsko obzorje.

Kot zadnje je bilo predstavljeno delo, ki je kot plod sodelovanja Literature in revije Književna reč iz Beograda izšlo v Vojvodini in prinaša v srbskem jeziku zajeten izbor mlade slovenske književnosti. Avtorjev oz. sestavljalcev knjige je bilo več: poezijo je izbral Milan Vincetić in v izbor vključil kar trinajst avtorjev, prozo je izbrala Darja Pavlič in esejistiko z nekaj značilnimi primeri Tomaž Toporišič. Knjiga, njen naslov je »Strast i mir«, prevod pa je opravil Vojislav Despotov, je tako dokaj celovit prikaz najmlajše generacije slovenskih literarnih ustvarjalcev, rojenih približno okrog leta '60, s svojimi deli, ki jih pogosto opredeljujejo osebne avtopoetične usmeritve pa so se bolj ali manj uveljavili v zadnjih letih.

IGOR ŠKAMPERLE

Te dni je izšla nova revija za popolno svobodo izraza

Skaleras — takšno je ime nove publikacije, ki je nastala na pobudo istoimenskega avtorja Andra Skalerasa in so jo te dni predstavili v Cankarjevem domu v Ljubljani. Ambicije, s katerimi stopa revija pred bralce, so visoko postavljene, saj naj bi šlo za publikacijo, ki naj bi v duhu popolne svobode izraza in ideološke neobremenjenosti razvijala poljubno izbrano, to se pravi kar se da heterogeno tematiko, ki zadeva človeka, njegovo bivanje in je torej nekako blizu humanističnemu naravnemu in izobraženemu bralcu. Prva številka, ki je že v prodaji, je zaenkrat po obsegu skromna, izbor avtorjev in objavljenih razprav pa dovolj zgovorno odslíkuj te težnje po resnično nečem novem v slovenski revijalistiki.

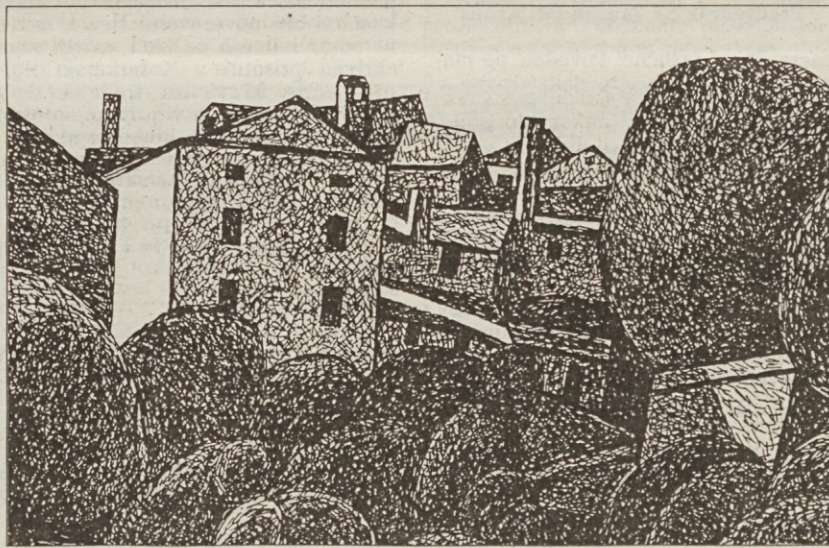
Prvo številko uvaja članek dr. Antona Trstenjaka »Človek ustvarjalno bitje«. Naslednja razprava je majhno presenečenje, saj jo je prispeval prior Kartuzije Pleterje p. Hollstein, ki se srečanja zaradi redovniških pravil ni mogel udeležiti, je pa prisotnim namenil prijazno pismo. Jezikoslovec dr. Dušan Čop je obrazložil delo, s katerim se ubada že desetletja; krajši fragment je tu objavil, zadeva pa imenoslovje. Gloslo je nadalje prispeval publicist Vladimir Kocijančič, medtem ko Tone Perčič objavlja prispevek, v katerem ugotavlja, kako se je zaradi pol stoletnega odtrganja verskih vrednot spreminjalo jezikoslovno izražanje in njegove sematične (pomenske) razsežnosti, ki so zdaj v slovensščini že hudo zakomplicirane s »samoupravnim« besediščem. Avtor je na to težavo naletel kot prevajalec in povedal, da je danes že zelo težko prevajati mlada slovenska besedila v tuje jezike. Na koncu je priobčeno razmišljanje o projektu kot takem glavnega pobudnika in urednika revije Andra Skalerasa »Normalnost kot utopija«. (iž)

V Grožnjanu spominska razstava, posvečena Ivanu Seljaku-Čopiču

Pregledna in klasična slikarjeva Istra

Ko so pred natanko 25 leti v Bujah sprejeli pobudo akademskega kiparja Aleksandra Rukavine, naj se Grožnjan odpre likovnikom iz cele Jugoslavije, verjetno nihče v resnici ni pričakoval, da se bo v tem času iz tako rekoč praznega mesta razvil pravi kulturni center.

Med slovenskimi likovniki, ki so se že takoj na začetku ogreli za grožnjansko okolje, so bili Janez Pirnat, Sonja in Karel Zelenko in preminuli Idričan Ivan Seljak-Čopič, ki se je edini že zelo zgodaj v Grožnjan tudi za stalno nastanil. In prav slednjemu je posvečena prva spominska razstava, ki jo je v svoji galeriji Porton postavil akademski slikar Rok Zelenko. Ivan Seljak-Čopič je svoje prve korake v slikarski svet napravil v vojnih letih, ko se je komaj šestnajstleten pridružil partizanskemu gibanju, vojna in povojna tematika pa je ostala prisotna v velikem delu njegovega opusa. Po študiju na ljubljanski Akademiji se je v petdesetih letih prvič srečal z modernimi evropskimi tokovi, ki so takrat že krepko preplavili likovni prostor, poseben vpliv pa je nanj imelo delo Pabla Picassa. Kubi- zem je postal za Čopiča tista osnovna vodilna usmeritev, ki se ji nikoli ni povsem odpovedal in iz katere je črpal in gračil svoj zelo razpoznavni stil: očistič vsega, kar bi lahko zmotilo izvirno likovno izpoved, uravno-

vešen in prežet s tistim redom, ki »izhaja iz ravnotežja in ne iz simetrije«. Čopič je bil najbolj znan po svojih monumentalnih delih, kakršna sta mozaika v Krškem in v Kostanjevici, če naj omenimo le najvidnejša, ob tem pa je bil ves čas svojega ustvarjanja v slovenskem likovnem prostoru močno prisoten tudi kot knjižni ilustrator, za kar je prejel vrsto nagrad.

Strog v svojem okleščenem slogu je oblikoval svoje figure z nekoliko oglati stiliziranimi potezami.

Tudi krajine — v galeriji Porton so razstavljene njegove perorisbe na temo Grožnjana — zadobijo pod ostro potezo njegovega peresa tisti odsev, ki ga izzove istrsko okolje, okolje romanskih vplivov, v katerem so — če naj povzamemo besede dr. Tarasa

Kermaunerja — »odnosi med predmeti, med rastlinami, barvami, na zemlji in med stavbami jasni. Zato je Čopiču Istra pregledna in klasična.« Smrt letos spomladilvana Seljaka-Čopiča je v Grožnjanu pustila za seboj še posebej globoko vrzel, saj z njim ni izginil le umetnik in človek, temveč tudi eden od protagonistov tega istrskega mesta umetnikov, ki je poosebljal tisti del prvinjskega navdušenja, iz katerega se je iz zapuščene Grožnjana rodil mednarodni kulturni center. Zato je seveda še toliko bolj žalostno, da pobuda za postavitev spominske razstave Ivanu Seljaku-Čopiču ni naletela na odziv pri ustreznih mestnih organih in institucijah, temveč je bila povsem prepuščena dobri volji in občutljivosti grožnjanskih umetnikov.

Lahko rečemo, da se v galeriji Porton Roka Zelenka skoraj neopazno izteka petindvajsetletnica dejavnosti likovnikov v tem delu Istre. Po živzavu, ki vsako poletje ponovno vznemiri utečeni življenjski ritem redkih stalnih prebivalcev, se v Grožnjan počasi vrača mir in čas razmišljanja: o novostih iz vseh koncev sveta, ki so se v poletnih mesecih dotaknile tudi Grožnjana, o uspehih in neuspehih, o pridobitvah pa tudi o izgubljenih priložnostih. In ena takih je brez dvoma zamujeno praznovanje četrto stoletja likovnikov v Grožnjanu.

VIDA GORJUP-POSINKOVIČ

Kljub dobri igri s tulipani čaka azzurre še trdo delo

Vicini sviri optimiste

PALERMO — Italija ima dobro nogometno reprezentanco, s hitrimi branilci svetovnega formata in še hitrejšim napadalnim parom Schillaci - Baggio, toda to še ne pomeni, da je uvrstitev v skupni del prihodnjega evropskega prvenstva na Švedskem že vnaprej zajamčena.

Tako nekako bi lahko strnili misli selektorja Vicinija po zmagovitem nastopu azzurrov v prijateljski tekmi z Nizozemci. Vse boljši Baresi in njegovi tovariši so proti tulipanom dejansko zapustili ugoden vtis in pred prvimi kvalifikacijskim nastopom na Madžarskem (17. oktobra) vlada precejšen optimizem, čeprav si Vicini na vse kriplje prizadeva gasiti ogenj pretirane navdušenosti in sviri pred Madžari. O njih pravi, da so sicer res precej obnovili moštvo, a da ne gre pozabiti, da so pred kratkim s 4:1 premagali Turčijo, na Wembleyu pa so le z 1:0 klonili pred Anglijo, čeprav so igrali brez svojega asa Detarija. Seveda pa

italijanski selektor ne pozablja na Sovjete, ki si prav tako nadejajo uvrstitve na EP.

Kljub dobri igri v sredo ni Vicini pozabil na Gianninija in Viallija. Vezni igralec Rome bo prav gotovo prevzel svoje mesto v reprezentanci, brž ko bo okreval, o Vialliju pa Vicini meni, da je zelo motiviran (odpovedal se je svojim televizijskim obveznostim, da bi se čimprej vrnil v formo) in da so njegove težave samo zdravstvene narave. Vcini tudi ni izključil možnosti, da bi Vialli lahko igral skupaj s Schillacijem in Baggjom. Trenutno ima Italija še največ težav z zvezno linijo, saj je Vicini priznal, da primanjkuje igralec, kakršna sta bila na primer Tardelli ali Bagni.

Kakorkoli že, je največja Vicinijeva skrb pravzaprav ta, da se do prvega nastopa z Madžari, kdo od njegovih varovancev ne bi poškodoval.

Na sliki AP: Tacconi in Baggio zapuščata igrišče po tekmi z Nizozemsko

V nedeljo VN Španije v formuli 1

Slavje Senne?

JEREZ — Že v nedeljo bi lahko Ayrton Senna proslavil osvojitve naslova svetovnega prvaka v formuli ena. Za končni uspeh potrebuje le še eno zmago (bila bi že 7. letos) oziroma zadostuje mu drugo mesto, če bi VN Španije dobil njegov tekmelec Prost.

V Ferrarijevem taboru je, po ostrih polemikah, ki so nastale po zapletih na nedeljski VN Portugalske, prišlo do pomiritev. Prost se je pobotal z vodjo tima Fioriom in obljublja, da bo do konca sezone poskušal vse, da bi (tako kot že lani) v zadnjem hipu iztrgal naslov iz rok osvojenega Brazilca. Pri Maranellu se dobro zavedajo, da je predpogoj za uresničitev tega težkega cilja, da na poskusnih voznjeh v Španiji, ki se začnejo danes, dosežejo prvo mesto na štartu. Proga v Jerezu je namreč dokaj ozka in posuta s številnimi, tudi »nelogičnimi« ovinkami. Skratka, podobna je Hungaroringu na Madžarskem, kjer je skoraj nemogoče

prehitovati, zato pa jo bodo že v prihodnji sezoni ukini.

Zdaj italijanska hiša razpolaga z močnim motorjem za kvalifikacije, zato se obeta danes in jutri hud boj za pole-position. Po mnenju opazovalcev nudi španska proga ferrariju manj prednosti kot portugalska. Senna je že izjavil, da namerava že pred oddaljenimi zaključnimi nastopi v Avstraliji in na Japonskem postaviti besedo konec ugibanj o tem, kdo bo prvak. Zanimivo pa bo tudi preveriti, kako se bo obnašal Mansell, avtor inkriminirane štarta na Portugalskem, ki ga je Prost označil za nedopustnega. Toda tudi ostali piloti ne bodo ostali križem rok. Ambicije imata tudi Belgijec Boutsen in Italijan Patrese. Dokazati se bosta skušala tudi Nannini (ki ga je Ferrari ovrgel) in pa Alesi. Caffija, ki se je v nedeljo lažje poškodoval (toda dirko so vseeno prekinili, da bi mu nudili prvo pomoč), bo nadomestil nemec Bernd Schneider.

Po porazu Pro Gorizie v pokalni tekmi

Trevisan v težavah

PRO GORIZIA

- MONTEBELLUNA 0:1 (0:1)

STRELEC: v 4. minuti Martini.

PRO GORIZIA: Iacuzzo, Stacul, Iuculano, Urdich, Illeni, Zilli, Cotterle, Marega (Stokelj), Sartore, Giacometti, Protti.

MONTEBELLUNA: Zurlo, Simeoni, Cecchele, Guerra, Bonato, Tessariol, Martini (Pallaro), Caverzan, De Sangro, Squizzato (Beghetto).

SODNIK: Corradini iz Rovereta. GLEDALCEV: 200. IZKLJUČEN: Illeni.

GORICA — Včerašnji poraz Pro Gorizie proti Montebelluni v italijanskem pokalu je še dolil olje na ogenj negotovanja, ki se je sprožilo po nedeljskem prvenstvenem porazu. Nezadovoljstvo nad ekipo je včeraj na tribuni javno in glasno izkazal sam predsednik Pozzo in ni izključeno, da bo včerašnjemu neuspehu sledil tudi kak ukor. Trenerju Adrianu Trevisanu pa se klop že začneja majati.

Mimo poraza pa najbolj zaskrblja izredno slaba predstava domačih igralcev, ki so še posebno v prvem polčasu zaigrali kot moštvo rekreacijsko-sindikalnega značaja. Res je, da tudi nasprotnik ni bil nič boljši, velja pa dejstvo, da je Montebelluna dobro izkoristila edino priložnost polčasa in z Martinijem dosegla prednost.

Goričani so nekoliko bolj vehementno nadaljevali v drugem delu srečanja, ko so si v prvih šestih minutah napravili kar tri priložnosti, najprej s Sartorejem, potem pa dve izredni z Iuculanom. To pa je bilo vse, saj nismo v nadaljevanju zabeležili drugih akcij, vrednih ekip meddeželne lige.

Ce jutro napoveduje dan, potem lahko mirne duše pritrdimo, da tudi letošnja sezona ne bo za Pro Gorizio uspešna. Težko je namreč verjeti, da bi si ta postava izborila prvo mesto v meddeželni ligi in po daljšem obdobju ponovno stopila med profesionalce.

(R. Pavšič)

Inter - Rapid Dunaj za pokal UEFA

Tekma v Veroni

ŽENEVA — Zaradi pokvarjene travnate površine na stadionu Meazza v Milanu bo Inter povratno tekmo za pokal UEFA z dunajskim Rapidom odigral v Veroni. Na kvesturi v tem mestu že pripravljajo ukrepe v zvezi z morebitnimi izgredi.

UEFA diskvalificirala Bonettija in Lanno

ŽENEVA — V zvezi s prvimi tekmami v evropskih nogometnih pokalih je disciplinska komisija UEFA za dve kolidiskvalificirala Bonettija, za eno pa Lanno. Oba igralca pripadata Sampdoriji.

Skrajneži v Bergamu bodo ostali doma

BERGAMO — Kvestor v Bergamu je petnajstim prenapetim ultrasom prepovedal ogled vseh tekem Atalante do konca sezone. Ukrep so podvzeli po izgredih, do katerih je prišlo med tekmo za pokal UEFA z zagrebškim Dinamom. Dan po tekmi je večina italijanskih časnikov za izgrede krivila Zagrebčane,

toda kot je zdaj razvidno, so imeli svoje prste vmes tudi domači razgrajči.

V odredbi kvestorja je še rečeno, da bodo ultrasi aretirani, če jih bodo prepovedi navkljub zasačili na stadionu.

Igre na Tajskem

PEKING — Azijski olimpijski svet je določil, da bodo azijske igre za leto 1998 priredili na Tajskem, najverjetneje v Bangkoku. Leta 1994 bodo igre v Hirošimi.

Gascoigne dobro zadeva

LONDON — Zvezdnik angleškega nogometa Paul Gascoigne je dosegel kar štiri od petih zadetkov, s katerimi je Tottenham v tekmi za angleški pokal premagal četrtoligaša Hartlepoola.

Uspeh Conada

ANKARA — V svojem prvem nastopu v ženskem košarkarskem pokalu prvakov je italijanska peterka Conad v gosteh s 104:76 (55:43) premagala turško ekipo Galatasarayja.

Jugoslovanka vnovič izločena

Moniki Seleš ne gre od rok

TOKIO — Najboljši jugoslovanski teniški igralci Moniki Seleš ta čas res ne gre od rok. V četrtfinalu teniškega turnirja v Tokiu (350 tisoč dolarjev nagradnega sklada) jo je s 5:7, 7:5, 6:2 premagala Američanka Amy Frazier.

Treba je sicer reči, da si je Seleševa med dvobojem rahlo zvilila gleženj.

Kakorkoli že, če bo tako nadaljevala, je možno, da ji na svetovni jakostni lestvici ATP ne bo uspelo zadržati odličnega tretjega mesta za Grafovo in Navratilovo.

V Tokiu jo je poleg Seleševe skupila tudi obetavna 14-letna Američanka Jenny Capriati. S 7:6 (7:4), 3:6, 7:6 (7:3) jo je premagala Bolgarka Katerina Maleeva.

Ostali izidi: Navratilova (ZDA) - Rehe (ZDA) 6:1, 6:3; Sukova (ČSR) - Werdel (ZDA) 6:7, 6:3, 6:2; Fernandez (ZDA) - Tessi (Arg.) 6:3, 6:1; M. Maleeva (Švi.) - Louie-Harper (ZDA) 6:2, 6:2.

Včeraaj v Trstu predstavljena tiskovna konferenca naše združene košarkarske ekipe

Pomlajeni Jadran cilja na obstanek v C ligi

»Nazadovanje v C ligo, ki predstavlja negativen moment ne samo v zamejski košarki, ampak v celotnem okviru zamejskega športa, nas ne odvrača od že lanske leto zastavljenega cilja, ki je pomladitev članske ekipe Jadrana, bolj strokovni in organizacijski pristop do dela na vseh nivojih, vse večjo pozornost mladinski košarki in povezavo med matičnimi društvi Brega, Doma, Kontovela, Poleta in Sokola.« S to premiso je predsednik SZJadrana Edi Kraus začel včerašnjo tiskovno konferenco ob predstavitvi naše združene košarkarske ekipe Jadrana pred skorajšnjim začetkom nove sezone.

Nova sezona predstavlja po predsednikovih besedah prehod v novo fazo Jadranskega življenja. Pred to napovedjo pa je Kraus zelo samokritično ocenil komaj minulo neuspešno leto. »Za nazadovanje v nižjo ligo si odborniki — s predsednikom na čelu — prevzemamo vso odgovornost, čeprav smo prepričani, da je bil po dolgih letih uspehov padec neizbežen. Z letošnjo sezono pa se začneja nova faza našega košarkarskega gibanja, ki je povezana s pomlajeno ekipo Jadrana in z nastopom bolj kvalitetnih ekip v mladinskih ligah.«

Novosti v Jadranskih vrstah letos res ni malo. Ekipo sta zapustila dolgoletni center in steber obrambe Robert Daneu, ki je nehal z igranjem, in Sandi Rauber, ki se je odločil, da bo preizkusil svoje sposobnosti pri prvotligasu Garessiu 2000 iz Livorna. V ekipi sta tako od košarkarjev iz zlate generacije Jadrancev ostala sedaj le še Mauro Čuk in Valter Sosič.

Na zastavljeno vprašanje o vsoti, ki jo je Jadran iztržil od »prodaj« svojih igralcev prvotligasem in drugotligasu, je predsednik Kraus zelo diplomatsko odgovoril, da je že prejšnji odbor nasprotoval prestopu najboljših igralcev Jadrana k drugim klubom. Združenje pa je bilo tako rekoč primorano v to, ker so igralci izrazili željo po prestopu h kotiranim klubom. V takih primerih se je odbor Jadrana držal sporazuma o morebitnih prestopih igralcev z matičnimi klubi le-teh. Odbor Jadrana in odbor matičnega kluba sta o prestopu odločala po skupnem dogovoru. »O številkah ne bi govoril, tudi zato ne, ker so bile seveda od primera do pri-

Predsednik SZJadrana Edi Kraus

mera dokaj različne. Povedati pa moram, da so bile vsote dokaj revne v primerjavi s tistimi, ki jih beremo v vesdržavnih časopisih, in to predvsem zato, ker so naši košarkarji zapustili Jadran že relativno stari, s 27, 28, 30 leti, torej malo pred iztekem športne kariere. Vsekakor pa ponavljam, da je želja nas vseh, da bi igralci ostali pri nas, da nas ne bi zapustili,« je obrazložil Edi Kraus.

Po odhodu dveh lanskih stebrov Jadrana bodo ekipo letos okrepili Umberto Merlin, last tržaškega Stefanela, ki je pri Jadranu na posodo (lani je

nastopal v C ligi pri Coneglianu), Robi Paulina, last Sokola, matičnega društva Jadrana, ki je lani igral v D ligi pri Boru Radenski, Aleks Smotlak, last Bora, s katerim je lani nastopal v D ligi, ki je pri Jadranu na posodo, in Riccardo Škerk, last Poleta, matičnega društva Jadrana, ki je lani igral z mladinci Bora.

Jadrancev bo tudi letos vodil trener Valter Vatovec, pomožni trener pa je znani tržaški košarkarski strokovnjak profesor Mario Mari.

Tudi v vodstveni strukturi Jadrana je prišlo do nekaterih sprememb. Dolgoletni odbornik Robert Franco je opustil mesto odgovornega za sodnike. Združenje je razširilo odbor, s tem da je vključilo nove mlajše odbornike, ki so v glavnem vsi bivši košarkarji.

Predsednik Kraus se je zatem zaustavil ob pobudah, pri katerih Jadran sodeluje in bo še sodeloval. »Kot pripadniki slovenske manjšine v Italiji, ki mora biti povezovalni člen v mednarodnih odnosih na vseh ravneh smo aktivno prisotni v Košarkarski ligi Alpe-Adria, ki v tem srednjeevropskem prostoru vse bolj prijateljsko povezuje košarkarske klube, spodbuja nove stike, predvsem pa daje možnost, da se različne košarkarske šole med sabo soočajo in izpopolnjujejo. V tem okviru je Jadran tudi prisoten pri IBA — International Basketball Academy s sedežem v Pulju, ki je kot poletna košarkarska šola vse bolj znana v mednarodnem prostoru.«

Največjo pozornost bo društvo vsekakor še vedno posvečalo članski ekipi, ki je s svojo igro in blestečimi re-

Posnetek z včerašnje predstavitve Jadrana v Gregorčičevi dvorani v Trstu

zultati znala privabiti na domače tekme in v goste tisto »zlatu publiko«, za katero je Kraus zaželel, da bi tudi v letošnji sezoni množično sledila mladini in zato še toliko bolj navijanja potrebni Jadranski ekipi.

Finančna bremena bo tudi letos Jadran reševal s pomočjo svojih zvestih sponzorjev. Tržaška kreditna banka je spet uradni sponzor članske ekipe; uvozno-izvozno podjetje Farco je že vrsto let sponzor mladinske ekipe. Tovarna športne obutve kronos bo društvu dobavila tehnično opremo, finančna družba Finjadrana pa bo posvečala vse večjo skrb finansiranju dela z mladimi pri matičnih društvi.

Na predstavitvi, ki so se je ob jadrancevih in trenerjema udeležili tudi konzul SFRJ v Trstu Anton Pogačnik, soravatelj TKB Adrijan Semen in predsednik teritorialnega odbora ZSSDI za Tržaško Ladi Budin, sta spregovorila še predstavnik sponzorja TKB Milan Tavčar in predsednik delne košarkarske zveze Norino Jacobucci. Tavčar je naglasil, da je bila odločitev za ponovno sponsorizacijo Jadrana »sorazmerno lahka«, ker je TKB prepričana, da bo denar vložen v

sponsorizacijo dobro investiran. Kljub ne prav briljantnim rezultatom v prejšnji sezoni je TKB prepričano, da deluje društvo dobro in resno za razvoj slovenskega zamejskega športa.

Jacobucci se je v svojem nagovoru spomnil časov, ko je z Jadranom zavel v deželi sveži veter nove košarke (»extra-basket«, ga je poimenoval predsednik delne zveze). Izpad v pretekli sezoni ga je zagrenil, nadeja pa si, da bo z mladimi Jadran spet postal takšna košarkarska sila, kakršna je bil pred štirimi leti.

Ob koncu je treba spregovoriti seveda še o ciljih Jadrana. Predsednik Kraus je bil glede tega prvenstvenega vprašanja zelo jassen: pomladitev ekipe predvsem v luči večjega števila mladih perspektivnih igralcev, ki že trkajo na vrata združene ekipe, in pa seveda — obstanek v C ligi.

Po predstavitvi v Gregorčičevi dvorani v Trstu so se udeleženci zaustavili na krajši družabnosti, ki je bila za Jadrance igralce in trenerja še posebno kratka: po nekaj minutah so se morali posloviti, ker je zanje že napočila ura treninga... M. K.

Tako v novi sezoni

Jadransko ekipo bodo v sezoni 1990/91 sestavljali sledeči igralci: Mauro Čuk (30 let, 200 cm, krilo-pivot), Umberto Merlin (23, 192, krilo), David Pregarc (23, 187, bek), Valter Sosič (29, 185, play-bek), Marco Crisma (18, 193, play-bek), Damjan Gerli (18, 185, bek), Ivan Lesizza (19, 181, bek), Dean Oberdan (19, 185, play), Robi Paulina (19, 198, pivot), Martin Pertot (18, 200, pivot), Riccardo Škerk (19, 183, play-bek), Aleks Smotlak (19, 200, pivot), Martin Sosič (18, 183, bek), Rudi Stanisla (19, 193, krilo).

Trener ekipe je Valter Vatovec, njegov pomočnik je Mario Mari. Odgovoren za člansko ekipo je Stojan Kafo, za mladinsko ekipo pa Rado Race.

Jugoslovanski nogomet spet v vrtincu nacionalizma

Škandal v Splitu

LJUBLJANA — Mednacionalna nasprotja so v Jugoslaviji znova z vso silo izbruhnili na plan prav na nogometnih igriščih. Počilo je na splitskem Poljudu na tekmi med Hajdukom in Partizanom, torej na srečanju, ki ga je nogometna organizacija ocenila za visoko rizičnega, a so jo dogodki znova presenetili. Neljubi dogodek je zasenčil vse, kar se je sicer lepega in zanimivega dogajalo na drugih prizoriščih 8. kola prve zvezne nogometne lige.

Sramota, neizbrisni madež, vandalizem - to je le par pridevnikov iz hrvatskih časnikov, zapisanih tudi v ogorčenju nad dejstvom, da so za zadnjega v vrsti hrvatsko-srbskih zapletov krivi izključno Hrvati.

Incident je na tekmi med Splitskimi in Beograjdani dolgo časa visel v zraku. Že v 25. minuti (deset minut pred tem je Djurdjević popeljal Partizan v vodstvo) je skupina domačih navijačev, ki se kiti z imenom Torcida, s petardami, plamenicami in dimnimi bombami priredila tak ognjemet, da je sodnik Buić iz Bara za nekaj minut prekinil tekmo. Ko pa je Djurdjević v 71. minuti po lepi akciji povišal na 2:0, se je s severne tribune štabiona usul pravi plaz največjih huliganov med splitskimi navijači, ki ga varnostniki in miličniki niso mogli zaustaviti. Igralci in sodniki so na srečo pravočasno pobegnili v slačilnice, kajti sicer bi, kot pravijo očividci, marsikatera mati nosila črnino. Ko drhal na igrišču ni našla pravega nasprotnika, je med prepevanjem provokativnih pesmi nekaj izgreznikov splezalo na drog in zažgalo jugoslovansko zastavo. Nered je skušal po ozvočenju umiriti splitski župan dr. Onesin Cviten, toda v vsesplošnem razgrajanju njegovega glasu niti ni bilo slišati. Huligani so nato nekaznovano pobegnili v noč.

Incident je seveda sprožil vsesplošno zgražanje po vsej državi in še bolj

razburkal mednacionalne strasti Hrvatov in Srbov. Kakšne bodo posledice za splitski klub je ta čas še prezgodaj reči, slišati pa je celo tako radikalne predloge, da naj bi po zgledu UEFA, ki je pred leti prepovedala angleškim klubom nastope v evropskih nogometnih pokalih, izključili Hajduka iz državnega prvenstva. Po drugi strani pa je vodstvo Hajduka zavrnilo vse obtožbe glede organizacije tekme, češ da so bili ukrepi prav takšni kot doslej na tekmah velikega rizika in da se mora z delinkventi pač ukvarjati policija.

O ostalih tekmah le na kratko. Olimpija je imela v Zrenjaninu minuto pred koncem z golom Pateja zmago

v rokah, a jo je prav neverjetno v zadnjih sekundah, ko je izenačil Mihajlović, izpustila iz rok. Ljubljancani so po enajstmetrovkah rešili točko, zagotovo pa si bodo še nekaj časa pulili lase. Presenetljivo dobri Budućnosti to v gosteh pri Radu ni uspelo, kot tudi ne sila povprečnemu Borcu proti še slabšemu Spartaku. Na tekmah Sarajevo - Zemun, Sloboda - Rijeka in Radnički - Železničar, so gledalci videli le po en gol in temu primerno se na teh štabionih tudi praznijo tribune.

Magnet je še naprej Crvena zvezda, ki je tokrat pred 10 tisoč gledalci v Beogradu z goloma Pančeva in Savičevića premagala Veleža, ki je tam vselej dobrodošel gost.

B. Š.

Šport na Primorskem

Različno razpoloženje primorskih nogometašev

Sredi nogometne jeseni je razpoloženje v primorskih nogometnih klubih dokaj različno, tako se v Kopru veseli jo vzpona svojega medrepubliškega ligaša (nazadnje je premagal Jugokermiko s 4:1), v Izoli pa so zaskrbljeni zaradi visokega poraza v Splitu (0:6). V slovenski ligi so vozila na domačem igrišču spet ostalo praznih rok (Vozila: Elan 0:1), medtem ko je Jadran Lama iz Sežane dosegel prvo prvenstveno zmago in sicer s 3:0 nad Medvodami. V območni ligi gre najbolje ajdovskemu Primorju, v primorski pa so trenutno na vrhu lestvice Vodice.

Končalo se je prvenstvo v prvi zvezni balinarski ligi, kjer je lanski prvak sežanska Skala zasedla le 6. mesto in se tako ni uvrstila v play off. To pa je uspelo Planincu iz Ilirske Bistrice v

drugi ligi. Postopoma se bodo začela tudi druga ligaška tekmovanja. V okviru priprav na prvenstvo v drugi ženski odbojarski ligi je Nova Gorica organizirala turnir Ilba, na katerem pa se je morala zadovoljiti z zadnjim mestom. Zmagala je Hemija iz Modriše pred videmskim Kennedyjem. Po doben turnir je bil v Kanalu, kjer so tamkajšnji odbojkarji gostili novomoškega Pionirja, VBU iz Vidma in celovški Hypo Bank. Zmagali so Novomeščani.

Konec tedna se pričena tekmovanje v prvi ženski namiznoteniški ligi, kjer letos igra tudi Primex Vrtojba. Primorska pa je medtem dobila še enega drugoligaša - nepričakovano je zaradi razširitve lige to postala moška rokometna ekipa Ajdovščina. (DK)

S tridnevnega praznika Primotor kluba v Prebenegu

Primotor klub Trst - Gorica je priredil tridnevni klubski praznik v Prebenegu. Na slikah (foto Mario Magajna): člani kluba so pripravili poleg razstave fotografij z raznih dirk in starih motorjev, tudi bogat srečolov

Mnenja in vtisi članov Shinkai Karate Cluba ob petletnici delovanja

Mladi karateisti o zamejskem karateju

Praznovanje petletnice ustanovitve Shinkai Karate Cluba v Kitajski restavraciji v Ljubljani pri mojstru karateja T. Takashiju je že mimo. Petletnica delovanja kluba pa ostaja za ustanovitelje lep dosežek. Društvo, pri katerem, člani vežbajo v glavnem karate, se je v tem času dobro razvilo. Da bi dobili raznoliko sliko in izvedeli za mnenje neposredno udeležencev o razvoju društva, smo nekatere člane vprašali, kaj jim delovanje v društvu pravzaprav pomeni in kako spremljajo prizadevanja za še nadaljnjo rast društva.

»Klub je na dobri poti, saj je v kratkem času dosegel velik napredek. Kvalitetno delo na treningih, odprstost do ostalih klubov, udeležba na seminarjih in prijeteljsko vzdušje v samem klubu je gotovo pripomoglo k temu uspehu,« je povedal Vojko.

»V klub sem se vključila pred petimi leti, ko je imel Shinkai Karate Club za sabo že leto delovanja,« je pripomnila Barbara. »Takrat se je z mano vpisalo precejšnje število začetnikov. Treninji so potekali v vselem vzdušju, naučili smo se marsičesa, čeprav nismo bili tako ubogljivi, kot bi mojster Štoka želel. Nekateri od nas smo še kar razgrajali, saj nam je bil karate le zabavna igra in predpogoj, da se zberemo, se pogovarjamo in po treningu nekaj skupaj popijemo. Žal mi je bilo, ko je v sezoni 87/88 nekaj članov opustilo delovanje; čepr-

rav se je vpisalo precej novih članov, mi je bilo, ker se je naša začetna skupina pomaleem razšla. Naslednje leto sem se nato lotila karateja z večjo resnostjo.

»Minila so že štiri leta odkar se ukvarjam z karatejem,« je pristavil David. »V raznih sezonah so člani Shinkai Karate Cluba nastopili na marsikaterem tekmovanju in pogosto so dosegli za klub še kar pozitivne rezultate. Poleg tega smo se vsi pripravljali na polaganje izpitov, pri katerih smo morali dokazati pridobljeno tehniko. Ves razvoj kluba je po mojem mnenju potekal delno z zabavo, včasih tudi s kreganjem, kot se pač godi v vsaki veliki družini.«

»Nisem v klubu že od samega začetka,« je pristavil Željko, »a upam si trditi, da se klub razvija v pravi smeri, za kar se moramo predvsem zahvaliti našemu učitelju.«

»Klub se je do danes povečal ne samo po številu članov, pač pa se je izkazal tudi kot kulturno društvo, tečaji, seminarji, tekmovanja in — kar je najvažnejše — vsakdanji treningi so pripomogli, da se je društvo utrdilo ne samo v zamejstvu, temveč tudi v matični domovini. Lansko leto smo imeli vrsto seminarjev, pri katerih smo poglobili vrsto aktualnih argumentov ter se naučili kup novosti,« sta pritrdili Monika in Elena.

Na drugo vprašanje — kaj bi opustili oziroma spremenili v klubu — so člani dali le krajše odgovore, mogoče, ker jim je težko izraziti kritike, čeprav bi bile le te (če konstruktivne) dobrodošle.

»V klubu ne bi nič spreminjal, niti opuščal, saj smo kot nekaka velika družina,« je bil mnenja Željko.

»Mislim, da bi spremenila zelo malo. Pred tekmami bi morali le več trenirati, treningi bi morali biti usmerjeni v to, kar bomo na tekmi izvajali. Mislim, da bi na tak način dosegli še boljše rezultate,« je povedala Barbare.

»Opustil ne bi nič, za višje pasove pa bi predlagal, da bi pridobivali zahtevnejšo tehniko in tudi trening bi moral biti napornejši,« je omenil Vojko.

Vprašali smo še, katere načrte bi vključili v nadaljnjo delovanje društva. Takole so povedali:

»V letošnji sezoni bi želeli poglobiti znanje z raznimi tečaji,« sta menili Monika in Elena. »Podobno, kot smo že lansko leto ob tečaju prve pomoči ter ob tečaju o prehrani; tudi mednarodna tekmovanja in srečanja so važna za našo izobrazbo. Posebna želja za zimsko sezono je, da bi organizirali več smučarskih izletov.

»Če bi bilo možno, bi predlagal, da bi se vključili v kako delovno akcijo, da bi skupaj zaslužili za nabavo rekvizitov kluba,« je predlagal Vojko.

»V nadaljnji razvoj društva bi vključila le posebne treninge za višje pasove,« je bilo mnenje Barbare.

»Nimam nobenih načrtov, ki bi jih lahko predlagal, vendar mislim, da bi morali biti bolj disciplinirani pri obiskovanju treningov,« je pristavil Željko.

David pa meni, da bi moral klub organizirati več družabnih večerov, da bi se tam bolje medsebojno spoznali.

S temi mislimi se zaključuje krajše kramljanje o delovanju društva. Pri sestavljanju teh ocen in predlogov so sodelovali Vojko Ukmar, Monika Cossutta, David Furlan, Željko Pogačnik, Barbara Furlan in Elena Cossutta, ki upajo, da so v glavnem izrazili mnenje tudi ostalih članov, in da so v malem pripomogli k planiranju nadaljnjega delovanja društva. (r.m.)

obvestila

OD BOR - MINIVOLLEY
sporoča, da se nadaljujejo vpisovanja za začetniško skupino otrok - osnovnošolcev od 6. do 9. leta starosti. Interesenti se lahko vpišejo že danes, 28. t. m., neposredno na treningu ob 16.30 na stadionu 1. maj. Vaditelj je prof. Silva Meulja.

GIMNASTIČNI ODSEK SZ BOR
sporoča, da je vpisovanje za novo sezono na društvenem sedežu od 17. do 20. ure na tel. št. 51377.

ZŠSDI
obvešča, da sprejema prijave za zdravniške preglede atletov, ki bodo ob torkih in četrkih v zdravniški ambulanti na Opčinah (Prosvetni dom).

ZŠSDI
obvešča, da bo tudi letos organiziralo plavalni tečaj za otroke v Hotelu Maestoso v Lipici. Tečaj se bo pričel v torek, 2. oktobra, in bo v treh izmenah: od 15. do 16. ure, od 16. do 17. ure ter od 17. do 18. ure. Za prijave in informacije se lahko zgledate v uradu ZŠSDI v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 767304 v jutranjih urah.

ŠD MLADINA - BALETNI ODSEK
sporoča, da se prične nova baletna sezona v ponedeljek, 1. oktobra, in četrtek, 4. oktobra, ob 16. uri za prvo skupino in ob 17. uri za drugo v prostorih osnovne šole A. Sirk v Križu. Ob priliki bomo predvajali posnetke z zaključne prireditve. Vabljeni, da se vpišejo vsi, ki jih zanima ta pano-ga.

PLAVALNI KLUB BOR
organizira tudi letos v bazenu pri Alturi šolo plavanja za otroke neplavalce in plavalce ter rekreacijo za starejše. Za informacije in vpisovanja telefonirati še danes, 28. t. m., na št. 51377 - od 18. do 19. ure.

KOŠARKARSKI KLUB BOR
sklicuje jutri, 29. t. m., ob 19. uri v društvenih prostorih v Trstu, Vrdelska cesta 7, svoj REDNI OBČNI ZBOR z naslednjim dnevnim redom: 1. otvoritev občnega zbora ter izvolitev delovnega predsedstva in volilne komisije; 2. predsedniško poročilo; 3. razprava o predsedniškem poročilu in pozdravi gostov; 4. razrešnica staremu odboru; 5. volitve novega odbora; 6. razno.

SPDG - REKREACIJA
obvešča, da se prične vadba za stare in nove rekreative danes, 28. t. m., ob 21. uri v telovadnici goriškega Kulturnega doma.

TPK SIRENA
vabi na drugo člansko regato za kategoriji flaying junior in zel, ki bo v nedeljo, 30. t. m., ob 10.30.

JK ČUPA
vabi vse člane, da se udeležijo regate za kajutne jadnice "2 Castelli", ki jo organizira TPK Laguna v nedeljo, 30. t. m. Vpisovanje tudi na sedežu SVOC danes, 28. t. m., do 20. ure.

danes igra za vas - danes igra za vas

Laura Maver

Laura Maver se je začela športno udeleževati z 12 letom, ko je začela pri Boru trenirati odbojko. Pri matičnem društvu je odigrala vrsto mladinskih prvenstev, nakar se je »preselila« h Kontovelu, s katerim je nastopala v prvenstvih C2 in D lige in za katerega — kljub poklicnim obveznostim pri zavarovalnici Noricum — še nastopa. Leta 1980 je na mladinskih igrah z odbojgarsko ekipo liceja Prešeren osvojila drugo mesto v vsedravnih konkur-renci. Pretekli teden je Stani Kalc točno napovedal 8 izidov.

totocalcio

Bari - Parma	1
Bologna - Torino	X 2
Cagliari - Cesena	1
Florentina - Atalanta	1 X 2
Genoa - Lecce	1
Inter - Roma	X 2
Juventus - Sampdoria	X 2
Lazio - Milan	1 X 2
Napoli - Pisa	1
Cremonese - Foggia	X
Messina - Reggina	1 X
Trento - Empoli	2
Catanzaro - Palermo	1

konjske dirke - konjske dirke

Merano (galop): God's Dancer (skupina 1), zmagovalac nedavne dirke Gran siepi, ima lepe možnosti, da ponovi uspeh. V skupini 2 je najbolj nevaren Miocamenmv skupini X pa Frappeuse.

Milan (galop): Timeform (skupina X) je v odlični formi. V skupini 2 je zelo hiter Anubi, ki razpolaga z odličnim štartom. Iz skupine 1 bi lahko presenetil Savak.

Napoli (kasaška dirka): Jacoviz (skupina 2) ima slabo štartno številko, a je vseeno favorit. Iz skupine X naj omenimo Estaca di Omarja, ki se je na zadnjih dirkah vedno dobro izkazal, iz skupine 1 pa Effe Boya.

Montecatini (kasaška dirka): Veliki favorit je Cosquino (skupina X), ki je v odlični formi in ima tudi dobro štartno mesto. Njegova najhujša tekmeca naj bi bila Intramuscolo (skupina 1) in Impostore Op (skupina 2).

Padova (kasaška dirka): Prognoza je zelo tvegana zaradi nizke kvalitete ravni nastopajočih. Favoriti naj bi vse-kakor bili Duck FC v skupini 1, Gerri MP iz skupine X in Gaitfas TR v skupini 2.

Palermo (kasaška dirka): Po številnih častnih mestih bi Iacampo (skupina 2) tokrat lahko posegel po zmagi. V skupini X najbolj obeta kobila Ile De Capri, v skupini 1 pa naj bi dirkal za zmago Goldmin.

Dirka tris

Naši favoriti: Gubbia D'Ausa (št. 16), Greg FC (13), Eldorado (14). Dodatek za sistemiste: Corsaro Rosso (11), Fakir Ve (19), Orion Baltic (18).

totip

1. — prvi	1
2. — drugi	X 2
3. — prvi	X
4. — drugi	1 2
5. — prvi	2
6. — drugi	X 1

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir; v SFRJ številka 5.- din, naročnina za zasebnike mesečno 70.- din, polletno 390.- din, letno 780.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Gionarijeva 8 - telefon 329761

Oglaš: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povpišek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLI-EST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mail oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

petek, 28. septembra 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax (040) 772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax (0481) 532958
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja in tiska ZTT Trst
Cian italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Včeraj se je vrnil v domovino po 10 letih izgnanstva in 15 letih ječe Bivši alžirski predsednik Ben Bela bo skušal na prihodnjih volitvah poraziti integraliste

ALŽIR — Po devetih letih izgnanstva v Franciji in Švici ter petnajstih letih zapora se je včeraj ponovno vrnil v Alžirijo njen prvi predsednik po letu 1962, ko se je afriška država osvobodila francoskega kolonializma. Ben Bela, ki je pred kratkim dopolnil 74 let, namerava namreč postati voditelj demokratskega gibanja in se s to stranjo predstaviti na prihodnjih ustavnih volitvah, ki naj bi bile marca prihodnje leto.

Ben Belo je pričakala večtisočglava množica, saj ima v Alžiriji še veliko pristašev. V veliki večini gre za starejše Alžirce, ki so doživeli njegovo komaj 30 mesečno vodstvo in kasnejšo nepričakovano odstranitev s strani polkovnika Bumediena. Bivši alžirski predsednik se je le pred tednom dni oglasil iz Bagdada, kjer se je skupno z voditeljem Sadamom opredelil za boj proti sionizmu in imperializmu. Številni Alžirci trdijo, da je prihod Ben Bele skrajna poteza proti zaskrbljujočemu uveljavljanju integralistov, ki sestavljajo islamsko fronto rešitve. Ta je na-

mreč na junijskih upravnih volitvah dosegla izredno zmago.

Po junijskih volitvah so že številne integralistično obarvane občinske in deželne uprave uvedle strogo ločitev med spoloma, predvsem na delovnem mestu, obvezno rabo arabščine v vseh upravah - med drugim kar 35 odstotkov Alžircev obvlada samo francoščino - ter moralizacijo javnega življenja. Sem spadajo razna razna ustrahovanja na račun predstavnic nežnega spola, ki morajo ponovno imeti zakrit obraz, pa uničevanje vseh paraboličnih televizijskih anten ter številni napadi na policijske urade in zapore, kjer so zaprti njihovi somišljeniki. Integralisti načrtujejo zmagati tudi na marčevskih ustavnih volitvah, Ben Bela in njegova odločnost pa bosta morda le uspeli prepričati večino prebivalstva, da se bo izreklo proti dokončni uveljavitvi integralizma.

Na sliki (foto AP): Ben Bela s svojo družino med prazničnim povratkom v alžirsko državo.

Neuspeli poizkus umora?

BRUSELJ — V noči na torek so neznanci vdrl v vilo nekega ameriškega generala, ki je član generalštaba vojaških sil Nato v Bruslju, da bi ga ustrelili ali morda le ugrabili. Poskus je namreč bil brezuspešen, saj generala ni bilo doma. Bil je namreč nekeje na počitnicah. Skupina napadalecev, ki naj bi jo sestavljale tri osebe, je sicer pretepla in zvezala generalovega sodelavca, vodnika Ferry-mora, ki je bil slučajno v stavbi.

Televizijska postaja VTM je sporočila, da je trojica bila oblečena v policijske uniforme. Ferry-mora, ki je bil močno šokiran in ni bil dovolj pribešen, da bi kar koli povedal, so morali prepeljati v bližnjo bolnišnico.

Prav včeraj so se medtem veleposlaniki šestnajsterice pakta Nato sestali, da bi povečali pripravljenost v primeru terorističnih atentatov, ki jih je pred dnevi napovedal iraški diktator Husein.

Vojne vizije izraelskega rabina Švilija

TEL AVIV — Veste, kaj je pravil in tudi napisal rabin Haim Švili 1935. leta? »Na dan oktobrskega židovskega praznika (od 6. do 10. oktobra) 1990. leta bo v svetu izbruhnila apokaliptična kemična vojna, ki bo sicer kratkotrajna, a zato izredno huda. Arabci bodo morili drug drugega, v svetu pa bodo nastajala nova in neobičajna zavezništva.« Kaj naj še dodamo? Uganil je poglavje o zavezništvih, upajmo, da se je kje uštel, ko je prerokoval vojno. Pri tem pa je vsekakor poskrbel za rodno državo, saj je dejal, »da bo Bog obvaril izraelski narod, ki bo to težko preizkušnjo preстал brez posledic«.

Po predaji Mohawkov se je kanadska vojska znesla celo nad nemočnimi ženskami in otroki

OKA (KANADA) — Po enajstih tednih so se včeraj pri mestecu Oka nedaleč od Montreala predali še zadnji pripadniki indijskega plemena Mohawk, ki so z orožjem zaman skušali preprečiti, da bi na njihovi zemlji zgradili igrišče za golf.

Kot tolikokrat ob indijskih predajah v preteklosti so se tudi včeraj »bledolčniki« izkazali. Kakih petdeset Mohawkov, od katerih je bilo le dvajset bojnikov, ostali pa so bili mladoletniki, otroci in ženske, je bilo prepričanih, da jim bodo po sklenjeni predaji dovolili vrnitev na njihove domove. Vojaki majorja Alaina Tremblaya pa so jim to nasilno preprečili in jih do-

besedno zmetali v blindirane kombije.

Vsa zadeva bi nedvomno končala brez večjega hrupa, če ne bi bile na prizorišču incidenta televizijske kamere, ki so natančno posnele celoten incident. »Bledolčniki« so se namreč znesli tudi nad ženskami in otroki. Vojska se sedaj brani, češ da niso Mohawki spoštovali dogovorjenih formalnosti za predajo. Tako opravičevanje pa bo malo zaleglo, saj so kanadska indijanska plemena ogorčena, kar bi lahko povzročilo nadaljnje zaplete.

Na sliki (telefoto AP): pred predajo so Mohawki zažgali orožje in vse, kar jim je služilo v štirimesečnem odporu.

Ženske, ki ubijajo na različne načine

SYDNEY — Psihiatri so se zbrali na kongresu, da bi razpravljali o morilkah. Tako so na strogo znanstveni podlagi odkrili, da je življenje povprečnega Avstralca v veliki meri odvisno od duševnega počutja žene ali prijateljice, ki so menda napadalna bitja obožena pretežno s kuhinjskimi noži.

Prav v izbiri orožja lahko najdemo dejavnik, ki razlikuje Avstralke od morilk iz Velike Britanije, kjer je v modi pištola ali vsekakor manjše strelno orožje. Temnopolte prebivalke ZDA ljubijo nože in druga bodala, ameriške Španke pa verjamejo v parolo »naredi si sam«: partnerje moškega spola pokončajo kar z rokami. Psihiatri so izrazili tudi mnenje, da ženske napadejo moškega z morilskimi naklepi, ker se pač ne morejo braniti drugače. Iz tega naj bi mar sledila ugotovitev, da je moška napadalnost »nežnejša«?

Zaščitena nedolžnost italijanske mladine

MILAN — Televizijski tednik Cronaca je s pomočjo agencije Abacus ugotovil, da je italijanska mladina spolno še precej zavrti. Statistično je tudi dokazano, da je 67,9 odstotka mladine pod enaindvajsetim letom poizkusila sicer marsikaj, ne pa popolnost spolnega akta.

Oddaja, ki jo vodi Emilio Fede, ugotavlja tudi, da so mladi od 13. do 21. leta temeljito poučeni o kontracepciji. Vsi poznajo kondome in tableto, znanje pa je očitno le teoretično. Mnogi so tudi priznali, da bi ne znali kam in kako s kondonom, o katerem menijo, da »kazi« spolni užitek. Naj se zavarujejo dekleta, pravijo fantje, dekleta pa so tudi pripravljene na pot do ginekologa, le da jim ni do eksperimentov.

Nedolžnost je tako zaščitena in to v najpopolnejšem pomenu besede. Zato pa je kar 89,1 odstotek intervjuvancev dejal, da bi morali na vseh šolah uvedti pouk o spolnosti.

Po nedavnih pogajanjih med vlado in ANC Politični jetniki na svobodi

Osvoboditev 8 političnih jetnikov iz zapora v Capetownu po pogajanjih med vlado in ANC je praznovala tudi deklica Lukozuma. (Telefoto AP).

Prvi summit o otroštvu

NEW YORK — Prvič v zgodovini se bodo jutri v New Yorku sestali predsedniki držav in vlad sedemdesetih držav, ki se bodo posvetili izrecno problemom, ki tarejo otroštvo. »World summit for children«, ki bo trajal dva dni, prireja organizacija UNICEF prav v dne, ko se v New Yorku sestaja tudi Generalna skupščina OZN. Sklic pa ga je generalni tajnik OZN Perez De Cuellar na izrecno zahtevo organizacije UNICEF in po podobnem predlogu Mehike, Malija, Egipta, Pakistana, Kanade in Švedske. Najvišji predstavniki sedemdesetih držav — zaenkrat so svojo udeležbo napovedali predsedniki ZDA Bush, ZRN Weizsäcker in CSFR Havel, kuvaški emir al Sabah, belgijski kralj Baudouin in savdski kralj Fahd, ter izraelski in britanski premier Šamir oz. Thatcherjeva — naj bi na koncu zasedanja izglasovali resolucijo o varstvu in razvoju otrok, ki jih bo obvezovala, da s primernimi ukrepi nudijo ogroženim otrokom boljše bodočnost, hrano in izobrazbo. Resolucija naj bi nakazala tudi smernice za zmanjšanje otroške umrljivosti.

Podatki o umrljivosti in na splošno o življenjskih pogojih otrok v državah v razvoju so namreč naravnost presunljivi: zaradi lakote, bolezni ali drugih posledic revščine umre vsak dan od 45 do 55 tisoč otrok do 5. leta starosti, prav toliko otrok pa je invalidov. Več kot sto milijonov otrok mora opravljati težka dela, da lahko preživijo, mnogi so prisiljeni v prostitucijo, mnogi pa živijo kot begunci ali na območjih, ki jih je prizadela vojna. Če ne bodo sprejeti primerni ukrepi, bo do leta

2000 umrlo po napovedih okrog 150 milijonov otrok!

Položaj otrok pa se slabša tudi v razvitih in bogatih državah, zlasti če prihajajo iz revnejših družbenih slojev: ogroža jih po eni strani širjenje mamil, po drugi pa onesnaženost naravnega okolja.

Da bi otrokom — v razvitih in nerazvitih državah — zagotovili dostojno življenje, pa UNICEF meni, da bi mu na leto zadostovalo le toliko denarja, kolikor ga ameriška uprava zapravi na dan za vzdrževanje vojske, to je okrog dve milijardi in pol dolarjev.

Hujšanje brez lakote

8 DO 10 KG MESEČNO

Z RYODORAKU — STIMULACIJO PROTI APETITU
ZA ZDRAVO HUJŠANJE SKRBI ZDRAVNIK - SPECIALIST

Za naročila in informacije se oglašite v soboto, nedeljo ali ponedeljek od 10. do 19. ure v Ankaranu - Sončni park, Jadranska 12a (pri nekdanji bolnišnici), ali pokličite po telefonu 003866/52425